

GRUPA KAPITAŁOWA POLIMEX-MOSTOSTAL
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA



Warszawa, 12 kwietnia 2018 roku

SPIS TREŚCI

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowany bilans	6
Skonsolidowany bilans	7
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych.....	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	11
1. Informacje ogólne	11
1.1. Skład Grupy oraz opis zmian w strukturze Grupy.....	11
1.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	13
2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	13
3.1. Oświadczenie o zgodności	13
3.2. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji	14
4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości	17
4.1. Kontynuacja działalności.....	17
4.2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	17
4.3. Zasady konsolidacji.....	17
4.4. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	18
4.5. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	18
4.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	18
4.7. Rzeczowe aktywa trwałe	19
4.8. Nieruchomości inwestycyjne	20
4.9. Wartości niematerialne.....	20
4.10. Leasing.....	21
4.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	21
4.12. Koszty finansowania zewnętrznego	22
4.13. Aktywa finansowe	22
4.14. Utrata wartości aktywów finansowych	23
4.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	24
4.16. Zapasy.....	24
4.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	25
4.18. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę.....	25
4.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	25
4.20. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)	26
4.21. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	26
4.22. Pozostałe aktywa	26
4.23. Rozliczenia międzyokresowe przychodów.....	26
4.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26
4.25. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę.....	26
4.26. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	27
4.27. Rezerwy	27

4.28. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	28
4.29. Przychody	28
4.30. Podatki	29
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	30
6. Segmenty sprawozdawcze.....	32
6.1. Kluczowi odbiorcy Grupy.....	35
6.2. Informacje geograficzne.....	35
7. Przychody i koszty.....	35
7.1. Przychody ze sprzedaży	35
7.2. Pozostałe przychody operacyjne	36
7.3. Pozostałe koszty operacyjne	36
7.4. Przychody finansowe	36
7.5. Koszty finansowe	37
7.6. Koszty według rodzajów.....	37
7.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	37
7.8. Koszty świadczeń pracowniczych.....	38
8. Podatek dochodowy	38
8.1. Podatek dochodowy.....	38
8.2. Odroczonego podatku dochodowego.....	39
9. Zysk przypadający na jedną akcję	40
10. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	41
11. Rzeczowe aktywa trwałe	42
12. Wartość firmy z konsolidacji	47
13. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	48
14. Aktywa finansowe.....	48
15. Zapasy.....	49
16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	49
17. Długoterminowe kontrakty budowlane	50
18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51
19. Rachunek przepływów pieniężnych	51
20. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	52
21. Kapitał własny	55
21.1. Kapitał podstawowy	55
21.2. Kapitał zapasowy	56
21.3. Pozostałe kapitały	56
21.4. Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje.....	56
21.5. Skumulowane inne całkowite dochody	56
22. Kredyty i pożyczki.....	56
23. Aktywa oddane pod zabezpieczenie.....	57
24. Obligacje.....	57
25. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	58
26. Rezerwy.....	59
27. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	60
27.1. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza	60
27.2. Analiza wrażliwości	61
28. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	61

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

29. Zobowiązania warunkowe	62
30. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi	62
31. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa	63
32. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki dominującej.....	63
33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	63
33.1. Ryzyko stopy procentowej	63
33.2. Ryzyko walutowe	64
33.3. Ryzyko kredytowe	66
33.4. Ryzyko związane z płynnością	67
34. Instrumenty finansowe	69
34.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych.....	69
34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	70
35. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	70
36. Zarządzanie kapitałem	71
37. Struktura zatrudnienia	72
38. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem	72
39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	76

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży	7.1	2 421 078	2 668 221
Koszt własny sprzedaży	7.6	(2 260 144)	(2 635 671)
Zysk /(strata) brutto ze sprzedaży		160 934	32 550
Koszty sprzedaży		(25 537)	(22 347)
Koszty ogólnego zarządu		(63 261)	(65 615)
Pozostałe przychody operacyjne	7.2	48 655	38 417
Pozostałe koszty operacyjne	7.3	(7 147)	(10 947)
Utrata wartości firmy	12	(191 474)	-
Zysk /(strata) z działalności operacyjnej		(77 830)	(27 942)
Przychody finansowe	7.4	18 419	13 906
Koszty finansowe	7.5	(37 915)	(30 687)
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej	13	(9 892)	(3 628)
Zysk/(strata) brutto		(107 218)	(48 351)
Podatek dochodowy	8	(29 826)	(12 355)
Zysk /(strata) netto		(137 044)	(60 706)
Zysk /(strata) netto przypadający/przypadająca na:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(137 406)	(61 387)
– udziały niedające kontroli		362	681
Zysk na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)			
– podstawowy oraz rozwodniony zysk na akcję		(0,600)	(0,266)
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów			
		Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk /(strata) netto		(137 044)	(60 706)
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Zmiana stanu z przeszacowania środków trwałych		22 946	-
Straty / zyski aktuarialne		(2 215)	654
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(3 116)	230
Inne całkowite dochody netto		17 615	884
Łączne całkowite dochody		(119 429)	(59 822)
Przypadające na:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(119 791)	(60 503)
– udziały niedające kontroli		362	681

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Skonsolidowany bilans

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	11	384 064	321 814
Nieruchomości inwestycyjne		4 376	3 867
Wartość firmy z konsolidacji	12	91 220	282 694
Wartości niematerialne		1 212	1 672
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metod praw własności	13	5 813	15 705
Aktywa finansowe	14	581	795
Należności długoterminowe		10 162	3 300
Kaucje z tytułu umów o budowę		120 784	55 724
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8.2	169 275	198 608
Pozostałe aktywa trwałe		296	1 479
Aktywa trwałe razem		787 783	885 658
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	96 900	65 291
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	550 969	419 319
Kaucje z tytułu umów o budowę		54 594	42 992
Należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	17	78 007	27 522
Aktywa finansowe	14	220 084	218 699
Środki pieniężne	18	579 140	710 813
Pozostałe aktywa		3 955	3 555
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	20	30 487	123 788
Aktywa obrotowe razem		1 614 135	1 611 979
Aktywa razem		2 401 918	2 497 637

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Skonsolidowany bilans

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania i kapitał własny			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	21.1	473 238	173 238
Kapitał zapasowy	21.2	157 746	309 710
Pozostałe kapitały	21.3	127 368	(85 254)
Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych	21.4	31 552	29 734
Skumulowane inne całkowite dochody	21.5	94 465	77 288
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty		(220 166)	(22 540)
Udziały niekontrolujące		382	20
Kapitał własny ogółem		664 585	482 196
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	22	226 118	140 272
Obligacje długoterminowe	24	169 034	160 336
Rezerwy	26	190 912	194 783
Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych	27	17 985	12 706
Pozostałe zobowiązania	25	80 177	60 784
Kaucje z tytułu umów o budowę		35 276	37 432
Zobowiązania długoterminowe razem		719 502	606 313
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	22	24 383	129 577
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28	743 041	624 081
Kaucje z tytułu umów o budowę		40 932	47 731
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	17	72 542	400 061
Rezerwy	26	76 169	115 068
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	27	57 717	52 707
Przychody przyszłych okresów		3 047	1 527
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	20	-	38 376
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 017 831	1 409 128
Zobowiązania razem		1 737 333	2 015 441
Zobowiązania i kapitał własny razem		2 401 918	2 497 637

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(107 218)	(48 351)
Korekty o pozycje:		(278 273)	153 571
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		9 892	3 627
Amortyzacja	7.7	28 596	32 552
Odsetki i dywidendy netto		19 220	21 764
Zysk na działalności inwestycyjnej		(15 217)	(24 611)
Zmiana stanu należności	19	(233 643)	215 355
Zmiana stanu zapasów	19	(12 761)	(28 151)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	19	(223 413)	(72 178)
Zmiana stanu poz. aktywów i przychodów przyszłych okresów	19	2 494	3 672
Zmiana stanu rezerw	19	(42 801)	10 390
Podatek dochodowy zapłacony		(3 839)	(24)
Utrata wartości frmy	12	191 474	-
Pozostałe		1 725	(8 825)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(385 491)	105 220
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		7 152	5 860
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(22 496)	(4 328)
Sprzedaż aktywów finansowych po potrąceniu zbytych środków pieniężnych		-	3 897
Nabycie aktywów finansowych		-	(104)
Odsetki otrzymane		7 181	38
Splata udzielonych pożyczek		-	8
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(8 163)	5 371
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(315)	(359)
Wpływy z tytułu emisji akcji		300 000	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		198	177
Splata pożyczek/kredytów		(21 190)	(18 491)
Odsetki zapłacone		(16 712)	(7 760)
Pozostałe		-	510
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		261 981	(25 923)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(131 673)	84 668
Różnice kursowe netto		-	(16)
Środki pieniężne na początek okresu	18	710 813	626 145
Środki pieniężne na koniec okresu	18	579 140	710 813
Środki pieniężne wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych		579 140	710 813
- w tym środki o ograniczonej możliwości dysponowania		399 855	619 746

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu			Zyski zatrzymane /Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Straty / zyski aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej				
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	173 238	309 710	(85 254)	29 734	94 387	1 256	(18 355)	(22 540)	482 176	20	482 196
Zysk/(strata) za okres	-	-	-	-	-	-	-	(137 406)	(137 406)	362	(137 044)
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	22 946	(2 215)	(3 116)		17 615	-	17 615
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	22 946	(2 215)	(3 116)	(137 406)	(119 791)	362	(119 429)
Podwyższenie kapitału podstawowego	300 000								300 000		300 000
Podział wyniku	-	-	1 018	-	-	-	-	(1 018)	-	-	-
Przeniesienie na pozostałe kapitały	-	(151 964)	211 604	-	-	-	-	(59 640)	-	-	-
Rozliczenie aportu	-	-	-	-	-	(438)	-	438	-	-	-
Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje	-	-	-	1 818	-	-	-	-	1 818	-	1 818
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	473 238	157 746	127 368	31 552	117 333	(1 397)	(21 471)	(220 166)	664 203	382	664 585

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu			Zyski zatrzymane /Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Straty / zyski aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej				
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	173 238	306 762	(85 254)	29 734	94 387	602	(19 752)	41 795	541 512	(661)	540 851
Zysk/(strata) za okres	-	-	-	-	-	-	-	(61 387)	(61 387)	681	(60 706)
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	654	230	-	884	-	884
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	654	230	(61 387)	(60 503)	681	(59 822)
Podział wyniku	-	2 948	-	-	-	-	-	(2 948)	-	-	-
Dekonsolidacja jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	1 167	-	1 167	-	1 167
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	173 238	309 710	(85 254)	29 734	94 387	1 256	(18 355)	(22 540)	482 176	20	482 196

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 39 stanowią jego integralną część

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal („Grupa” „Grupa kapitałowa”) składa się z jednostki dominującej „Polimex-Mostostal” S.A. („Jednostka dominująca”, „Spółka”, „Emitent”) i jej spółek zależnych i stowarzyszonych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

„Polimex-Mostostal” S.A. działa na podstawie statutu ustalonego aktem notarialnym w dniu 18 maja 1993 roku (Rep. A Nr 4056/93) z późniejszymi zmianami. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie przy al. Jana Pawła II 12, 00-124 Warszawa. Spółka została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000022460. Spółce „Polimex-Mostostal” S.A. nadano numer statystyczny REGON 710252031.

Czas trwania Jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy kapitałowej jest nieoznaczony. Sprawozdania finansowe wszystkich konsolidowanych jednostek zależnych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe Jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. W przypadku spółek stowarzyszonych oraz zależnych które stosują inne zasady rachunkowości, na potrzeby konsolidacji, przekształcono dane finansowe aby były zgodne z zasadami stosowanymi przez Grupę kapitałową.

Rokiem obrotowym Jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy.

Podstawowym przedmiotem działalności Jednostki dominującej są szeroko rozumiane usługi budowlano-montażowe świadczone w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą oraz świadczenie usług administracyjnych na rzecz spółek z Grupy. Przedmiotem działalności Grupy jest wykonywanie robót budowlano-montażowych, montaż urządzeń i instalacji przemysłowych, produkcja, a także działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami. „Polimex-Mostostal” S.A. i Grupa prowadzą działalność w następujących segmentach: Produkcja, Budownictwo przemysłowe, Energetyka oraz Nafta, gaz, chemia.

Akcje jednostki dominującej: „Polimex-Mostostal” S.A. są notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

1.1. Skład Grupy oraz opis zmian w strukturze Grupy

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, oraz 31 grudnia 2016 roku konsolidacji podlegały następujące jednostki zależne oraz stowarzyszone:

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Lp.	Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale / udział w zysku w przypadku spółki komandytowej	
				Stan na dzień 31.12.2017	Stan na dzień 31.12.2016
Jednostki zależne				(%)	(%)
1	Polimex Energetyka Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych	100	100
2	Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o.	Płock	Wykonawstwo robót budowlanych	100	100
3	Polimex Opole Sp. z o.o. Sp. k.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych	99,8	99,8
4	Mostostal Siedlce Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Produkcja konstrukcji metalowych	99	99
5	Stalfa Sp. z o.o.	Sokołów Podlaski	Produkcja wyrobów metalowych	100	100
6	Polimex-Mostostal ZUT Sp. z o.o.	Siedlce	Usługi techniczne	100	100
7	Polimex-Mostostal Ukraina Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Żytomierz-Ukraina	Budownictwo mieszkaniowe	100	100
8	Czerwonogradzki Zakład Konstrukcji Stalowych Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Czerwonograd-Ukraina	Produkcja konstrukcji metalowych	99,8	99,61
9	Polimex-Mostostal Wschód Sp. z o.o.	Moskwa, Rosja	Budownictwo specjalistyczne i ogólne	100	100
10	Polimex Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo w zakresie działalności gospodarczej i zarządzania, podatkowe, usługi rachunkowo-księgowe, administracyjne	100	100
11	Polimex Budownictwo Sp. z o.o.	Siedlce	Budownictwo przemysłowe	100	100
12	Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Budownictwo przemysłowe	99	98
13	Pracownia Wodno-Chemiczna Ekonomia Sp. z o.o.	Bielsko Biała	Działalność usługowa w zakresie uzdatniania wody i ścieków, analiz techniczno-ekonomicznych w zakresie modernizacji lub budowy nowych instalacji.	100	100
14	Polimex Operator Sp. z o.o. Sp. k.	Warszawa	Wynajem, dzierżawa, maszyn i urządzeń budowlanych	99	98
15	Infrastruktura Drogowa Sp. z o.o.	Warszawa	Roboty budowlane związane z budową dróg i autostrad	100	100
16	Polimex GmbH w likwidacji	Ratingen-Niemcy	Dostawy i usługi techniczne na zasadzie agencyjnej	100	100
17	BR Development Sp. z o.o.	Kraków	Kupno i sprzedaż nieruchomości, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej	100	100
18	Polimex-Development Inwestycje Sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	Roboty budowlane	100	100
19	Polimex-Development Inwestycje Sp. z o.o. Apartamenty Tatarska S.K.A.	Kraków	Roboty budowlane	100	100
Jednostki stowarzyszone					
20	Energomontaż-Północ Bełchatów Sp. z o.o. (Grupa Kapitałowa)	Rogowiec	Specjalistyczne usługi budowlano-montażowe	32,82	32,82

W dniu 28 marca 2017 roku Polimex Energetyka Sp. z o.o. zbyła na rzecz „Polimex-Mostostal” S.A. 100% posiadanych udziałów w spółkach: BR Development Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Polimex-Development Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, oraz posiadane akcje w spółce Polimex-Development Inwestycje Sp. z o.o. Apartamenty Tatarska S.K.A. z siedzibą w Krakowie stanowiące 99% kapitału podstawowego tej Spółki.

Począwszy od 1 sierpnia 2017 roku konsolidacją objęto spółki: Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp. k, Polimex Operator Sp. z o.o. Sp. k. oraz Infrastruktura Drogowa Sp. z o.o. W poprzednich okresach jednostki te nie były konsolidowane z uwagi na nieistotność. W dniu 1 sierpnia 2017 roku nastąpiło wniesienie z „Polimex Mostostal” S.A. zorganizowanych części przedsiębiorstwa do powyższych spółek.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadanych przez Spółkę dominującą w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

Jednostka dominująca posiada kontrolę nad podmiotami zależnymi objętymi konsolidacją pełną; kontrola ta wynika z faktu posiadania przez Jednostkę dominującą ponad 95% udziałów w jednostkach zależnych i możliwości kierowania działaniami tych podmiotów. Jednostki zależne wyłączone z konsolidacji są podmiotami w likwidacji, restrukturyzacji, w których jednocześnie Jednostka dominująca nie posiada kontroli lub jednostkami nieistotnymi z punktu widzenia konsolidacji w Grupie. Próg istotności dla wyłączenia jednostki zależnej z konsolidacji ustalany jest według relacji aktywów analizowanej jednostki do sumy bilansowej Grupy oraz według udziału przychodów ze sprzedaży analizowanej jednostki w przychodach ze sprzedaży Grupy. Spółka posiada znaczący wpływ w jednostce stowarzyszonej Energomontaż – Północ Bełchatów Sp. z o.o. z uwagi na posiadanie ponad 30% udziałów oraz możliwość powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

1.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), które są walutą prezentacji Grupy. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Dnia 12 kwietnia 2018 roku skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal oraz sprawozdanie finansowe Jednostki dominującej jest przedmiotem badania przez biegłego rewidenta - firmę Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa. Sprawozdanie z badania sprawozdań finansowych za 2017 rok zostały wydane w dniu 12 kwietnia 2018 roku. Firma Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. jest audytorem wybranych spółek zależnych w Grupie Kapitałowej Polimex-Mostostal, tj. Polimex Opole spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, Polimex Energetyka Sp. z o.o., Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o., Polimex Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o., Mostostal Siedlce Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, Polimex Budownictwo Sp. z o.o.. Badanie danych finansowych powyższych spółek zależnych zostało zakończone na dzień 12 kwietnia 2018 roku; sprawozdania z badania statutowych sprawozdań finansowych tych spółek zostaną wydane w terminie przewidzianym w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami).

3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

3.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

3.2. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji i standardów, które według stanu na dzień 12 kwietnia 2018 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według IAS 39 „Instrumenty

finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte przez UE do stosowania na dzień bilansowy.

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Grupa przeprowadziła analizę wpływu zapisów nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe z wyjątkiem skutków zastosowania zapisów standardu w zakresie utraty wartości.

Nowy standard wprowadza zmianę sposobu ujmowania utraty wartości od aktywów finansowych oraz aktywów umownych ujętych zgodnie z MSSF 15. Wprowadza podejście oparte na oczekiwanej stracie kredytowej. Grupa przeanalizowała posiadane instrumenty finansowe oraz oszacowała oczekiwane straty kredytowe zgodnie z zapisami standardu. Skutek zmiany wysokości odpisów zostanie ujęty przez kapitały Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku. Grupa szacuje że zmiana zasad ujmowania utraty wartości wpłynie na pomniejszenie kapitałów Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 4,8 miliona zł.

Standard wprowadza jeden model przewidujący trzy kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętych przez jednostkę modeli zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. Aktywa finansowe zaklasyfikowane przez Grupę do kategorii pożyczek i należności zostaną zaprezentowane w kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Grupa nie identyfikuje innych zmian w ujęciu.

- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz późniejsze zmiany (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego jednostka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

W ramach nowego standardu Grupa identyfikuje dwa główne obszary różniące się w stosunku do obecnie obowiązujących zasad, są to: moment rozpoznania przychodów ze sprzedaży, oraz konieczność wyodrębnienia niektórych elementów umów (odrębnych zobowiązań do spełnienia świadczenia). Zasady przewidziane w nowym standardzie określają, iż momentem rozpoznania przychodów ze sprzedaży będzie moment spełnienia przez jednostkę obowiązku świadczenia na rzecz zamawiającego. W zależności od okoliczności rozpoznanie przychodów będzie rozłożone w czasie (jeżeli spełnienie świadczenia będzie rozłożone w czasie) bądź ujęte w danym momencie (jeżeli spełnienie świadczenia nastąpi w jednym momencie). Nowy standard nakłada także obowiązki

wyodrębnienia oddzielnych zobowiązań do wykonania świadczenia i rozpoznawania przychodów osobno dla każdego wyodrębnionego zobowiązania.

Grupa planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Grupa realizuje złożone kontrakty budowlane, w których zakres prac jest szeroki i obejmujący wiele zadań. Przeprowadzono analizę realizowanych umów pod kątem uregulowań MSSF 15. Wpływ zmian, które wprowadza nowy standard na skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest nieistotny. Grupa nie będzie wprowadzała korekt na dzień 1 stycznia 2018 roku.

- MSSF 16 „Leasing” – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wóór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów. Grupa jest leasingobiorcą w takich umowach jak: wynajem samochodów, komputerów oraz innego sprzętu IT, nieruchomości biurowe. Umowy te obecnie są ujmowane zgodnie z zasadami leasingu operacyjnego. Po wejściu w życie nowego standardu Grupa zmieni sposób ujęcia w księgach oraz zaprezentuje umowy zgodnie z wymogami nowego standardu. Skutkiem zmian będzie rozpoznanie w bilansie po stronie aktywów oraz zobowiązań istotnych kwot mających związek z tymi umowami.

- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Według szacunków grupy, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez grupę na dzień bilansowy za wyjątkiem MSSF 9 oraz MSSF 16 wpływ których został powyżej opisany.

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do

stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w Grupie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok:

- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 12 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Zastosowane przez Grupę powyższe zmiany nie miały istotnego wpływu na politykę rachunkowości.

4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości

4.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy objęte konsolidacją w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy objęte konsolidacją. W przypadku spółki zależnej Polimex-Mostostal Ukraina SAZ, której kapitał własny jest ujemny na dzień 31 grudnia 2017 roku, Zarząd planuje kontynuowanie działalności spółki w dającej się przewidzieć przyszłości.

4.2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem niektórych rzeczowych aktywów trwałych, które są wyceniane w wartościach przeszacowanych albo wartości godziwej i instrumentów finansowych, wycenianych w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”) (waluta prezentacji), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tys. zł.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej

4.3. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki „Polimex-Mostostal” S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy jednostka dominująca posiada władzę nad danym

podmiotem, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

4.4. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą wyceny posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych odzwierciedlany jest w skonsolidowanym zysku lub stracie. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału w jednostce stowarzyszonej, wynikające ze zmian w innych całkowitych dochodach tej jednostki. Udział Grupy w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach Grupy.

Ocena inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

4.4.1. Zmiany udziału Grupy w kapitale jednostek zależnych

Zmiany udziału Grupy w kapitale jednostek zależnych, które nie powodują utraty kontroli nad tymi jednostkami przez Grupę, rozlicza się jako transakcje kapitałowe. Wartość bilansową udziałów Grupy oraz udziałów niesprawujących kontroli koryguje się w celu uwzględnienia zmian udziału w danych jednostkach zależnych. Różnice między kwotą korekty udziałów niesprawujących kontroli a wartością godziwą uiszczoną lub otrzymaną zapłaty ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym i przypisuje właścicielom Spółki. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, w rachunku zysków i strat ujmuje się zysk lub stratę, obliczone jako różnica między zagregowaną kwotą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej zachowanych udziałów a pierwotną wartością bilansową aktywów (w tym wartości firmy) i zobowiązań tej jednostki zależnej i udziałów niesprawujących kontroli. Wszystkie kwoty związane z tą jednostką zależną, pierwotnie ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, rozlicza się tak, jak gdyby Grupa bezpośrednio zbyła odpowiadające im aktywa lub zobowiązania jednostki zależnej (tj. przenosi na wynik finansowy lub do innej kategorii kapitału własnego zgodnie z postanowieniami odpowiednich MSSF). Wartość godziwa inwestycji posiadanych w byłej jednostce zależnej na dzień utraty kontroli traktowana jest jako wartość godziwa w chwili początkowego ujęcia w celu umożliwienia ewentualnego rozliczenia kosztu poniesionego w chwili początkowego ujęcia inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

4.5. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udział Grupy we wspólnych przedsięwzięciach jest ujmowany metodą praw własności.

4.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu

sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia oraz z rozliczenia tych pozycji różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest UAH i RUB. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
UAH	0,1402	0,1542
RUB	0,0644	0,0680
EUR	4,2447	4,3757

4.7. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną jako nieruchomości i budowle trwałe związane z gruntem tj. grunty, zakłady produkcyjne oraz nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo-przemysłowo-biurowym. Powyższa klasa aktywów prezentowana jest w kategorii „Grunty i budynki” i wyceniana jest według modelu wartości przeszacowanej.

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Zwiększenia wartości bilansowej z tytułu aktualizacji wyceny aktywów ujmowanych według metody wartości przeszacowanej są odnoszone do pozycji pozostałych całkowitych dochodów i wykazywane jako Skumulowane inne całkowite dochody w kapitale własnym. Zmniejszenia kompensujące wcześniejsze zwiększenia, które dotyczą tego samego środka trwałego, obciążają pozostałe całkowite dochody oraz pomniejszają kapitał powstały z aktualizacji wyceny. Wszelkie pozostałe zmniejszenia ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Tak powstały składnik kapitałów jest przenoszony do pozycji zysków zatrzymanych w momencie usunięcia z bilansu składnika aktywów którego dotyczyły.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	10-60 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-40 lat
Urządzenia biurowe	3-10 lat
Środki transportu	2-30 lat
Komputery	2-8 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10-25 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, na koniec grudnia i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku kolejnego roku obrotowego.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

4.8. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w pozycji pozostałych przychodów bądź pozostałych kosztów operacyjnych w tym okresie, w którym powstały.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela – Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. Ustalona na dzień przeniesienia różnica między wartością bilansową określoną zgodnie z zasadami przedstawionymi w części *Rzeczowe aktywa trwałe* a jej wartością godziwą traktowana jest analogicznie do ujęcia odpowiadającego ujęciu wartości przeszacowanej. W przypadku zbycia nieruchomości inwestycyjnej różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością księgową jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

4.9. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Zastosowano następujące okresy użytkowania:

Typ	Okres
Patenty i licencje	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres, uwzględniając okres na który użytkowanie może być wydłużone
Koszty prac rozwojowych	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-15 lat

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości

przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest nie większy niż jeden segment operacyjny przed agregacją.

4.10. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty wstępne są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty wstępne z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty wstępne z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako przychody operacyjne w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym stają się należne.

4.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy, jeżeli dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego

składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony.

4.12. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstaje w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

4.13. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- spełniające definicję pożyczek i należności,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.
Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - i. nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - ii. częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - iii. instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie

dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Po początkowym ujęciu pożyczki i należności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią

Udziały w jednostkach zależnych niekonsolidowanych

Udziały w jednostkach zależnych niekonsolidowanych są wyceniane według kosztu.

4.14. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości od aktywów finansowych wycenianych według kosztów nie odwraca się.

4.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ekonomicznym ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

4.16. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

W momencie wydania zapasów z magazynu Grupa rozpoznaje koszty własne sprzedaży – w przypadku sprzedaży, lub zużycie materiałów – w przypadku wydania zapasu do dalszej produkcji bądź świadczenia usług.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się, jako koszt okresu, w którym ujmowane są odpowiednie przychody

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Grupa prezentuje kwoty zatrzymane przez odbiorców – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

4.18. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę

Kaucje z tytułu umów o budowę to kwoty należne Spółce wynikające z zapłaconych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, bądź wpłaconych odbiorcy, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość kaucji jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Odpis na kaucje przekazane z tytułu umów o budowę oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty kaucji przestało być prawdopodobne.

Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie wartości w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

4.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty bankowe płatne na żądanie.

Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują inwestycje, które spełniają łącznie wszystkie kryteria: krótkoterminowe tzn. zasadniczo o okresie zapadalności poniżej 3 miesięcy od dnia nabycia, dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych, oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

4.20. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

4.21. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a sprzedaż uważana jest za wysoce prawdopodobną. Ujmowane są one w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

4.22. Pozostałe aktywa

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazuje się w wysokości już poniesionych kosztów, które dotyczą następnych okresów sprawozdawczych po dniu bilansowym. Koszty te wykazuje się w wartości nominalnej po uprzednim upewnieniu się, że koszty te przyniosą jednostce korzyści w przyszłości. Rozliczenia międzyokresowe obejmują przede wszystkim:

- ubezpieczenia,
- prenumeraty,
- z góry opłacone czynsze.

4.23. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazuje się z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Obejmują one przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo przychody operacyjne.

4.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych oraz rozliczenia międzyokresowe bierne. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin rozliczenia jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe. Długoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych. Krótkoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

4.25. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę

Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę to kwoty wynikające z otrzymanych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, bądź wpłaconych przez dostawców.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość kaucji jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe Grupy. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie wartości w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

4.26. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wypłacanych przez Grupę należą:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- krótkoterminowe płatne nieobecności, jeśli oczekuje się, że nieobecność wystąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- wypłaty z zysku i premie przypadające do wypłaty w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku i premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do dokonania takich wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

Grupa ujmuje przewidywane koszty krótkoterminowych świadczeń pracowniczych w formie płatnych nieobecności w przypadku kumulowanych płatnych nieobecności (czyli takich, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać w przyszłości, jeśli w bieżącym okresie nie zostały w pełni wykorzystane) oraz w przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności (które rodzą zobowiązania po stronie Spółki z chwilą ich wystąpienia).

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych prezentowane są w pozycji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia pracownicze (m.in. nagrody jubileuszowe, długoterminowe renty inwalidzkie) ustalane są z wykorzystaniem metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na koniec okresu sprawozdawczego.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia są prezentowane w innych całkowitych dochodach. Natomiast zyski i straty dotyczące innych długoterminowych świadczeń pracowniczych są odnoszone w rachunek zysków i strat bieżącego okresu sprawozdawczego

4.27. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa

spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

4.28. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze / udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne. W sprawozdaniu finansowym zgodnym z MSSF ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku.

4.29. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Kontrakty budowlane

Przychody z wykonania niezakończonych usług budowlanej, objętej umową, wykonanej na dzień bilansowy w istotnym stopniu, ustala się na dzień bilansowy proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi, jeżeli kwotę przychodu można ustalić w sposób wiarygodny. Stopień zaawansowania mierzony jest udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w szacowanych całkowitych kosztach wykonania usługi lub udziałem nakładu wykonanej pracy w stosunku do całkowitych nakładów pracy.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona.

Koszty wytworzenia niezakończonych usług obejmują koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego. Koszty wytworzenia poniesione przed zawarciem umowy związane z realizacją jej przedmiotu, zaliczane są do aktywów, jeżeli pokrycie tych kosztów w przyszłości przychodami uzyskanymi od zamawiającego jest prawdopodobne. Następnie ujmowane są w kosztach wytworzenia niezakończonych usług budowlanej.

Jeżeli poniesione koszty pomniejszone o przewidywane straty powiększone o zyski ujęte w rachunku zysków i strat przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikająca z powyższej różnicy kwota niezafakturowanej sprzedaży prezentowana jest w aktywach bilansu w należnościach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tytułu usług.

Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów pomniejszonych o przewidywane straty a powiększonych o zyski ujęte w rachunku zysków i strat, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w zobowiązaniach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tych usług.

Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

4.30. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą bilansową w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa / Rezerwy na podatek odroczony ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych / dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółki Grupy kompensują ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiadają

możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Okresy użytkowania ekonomicznego rzeczowych aktywów trwałych

Jak opisano w nocie 4.4, Grupa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

Wycena w wartości godziwej i procedury związane z wyceną

Nieruchomości inwestycyjne są wyceniane przez Spółkę w wartości godziwej dla celów sprawozdawczości finansowej. Wycena jest przeprowadzana przez zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców majątkowych. Wyceny sporządzane są metodami dochodowymi bądź metodami porównawczymi. Grupa stosuje model wartości przeszacowanej dla klasy aktywów: nieruchomości i budowle. W sytuacji gdy przeprowadzane jest przeszacowanie Grupa pozyskuje wyceny do wartości godziwej dla poszczególnych lokalizacji nieruchomości i budowli. Przeszacowanie jest przeprowadzane dla całej klasy aktywów w sytuacji gdy wartość godziwa istotnie różni się od wartości bilansowej. Wyceny sporządzane są metodami dochodowymi bądź metodami porównawczymi. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych wycen opisane zostały w nocie 11.

Utrata wartości aktywów

Grupa przeprowadza testy na utratę wartości środków trwałych oraz udziałów w sytuacji, gdy występują czynniki świadczące o możliwości wystąpienia utraty wartości aktywów. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwałe. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Utrata wartości firmy

Zgodnie z MSR 36 Zarząd Jednostki dominującej na dzień bilansowy dokonuje corocznych testów na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została przypisana wartość firmy. Założenia oraz istotne informacje dotyczące przeprowadzonych testów zamieszczono w nocie 12 Dodatkowych informacji i objaśnień. W wyniku przeprowadzonego testu, w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 r. Zarząd Jednostki dominującej ujął w sprawozdaniu finansowym Grupy trwałą utratę wartości firmy w kwocie 191 474 tys. zł.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, nota nr 8.2

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów, nota nr 17

Marże brutto realizowanych kontraktów ustalane są na podstawie sformalizowanego procesu Przeglądu Projektów, jako różnica między ceną sprzedaży oraz szacowanymi kosztami całkowitymi kontraktu (suma kosztów poniesionych oraz kosztów estymowanych do zakończenia kontraktu). Weryfikacja estymowanych kosztów do zakończenia projektu odbywa się podczas Przeglądu Projektów przeprowadzanych miesięcznie, kwartalnie, półrocznie, bądź z inną częstotliwością w zależności od rodzaju kontraktu. Koszty do zakończenia projektu określane są przez kompetentne zespoły, merytorycznie odpowiedzialne za realizację danego obszaru na podstawie wiedzy i doświadczenia.

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. W oparciu o zaktualizowane budżety kontraktów oraz stopień zaawansowania kontraktów budowlanych, Grupa ujmuje skutki zmian szacunków w wyniku kolejnego okresu.

Wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych – odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 27.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne, nota nr 26

Rezerwy na zobowiązania z tytułu napraw gwarancyjnych tworzy się w trakcie realizacji kontraktu proporcjonalnie do przychodów ze sprzedaży. Wysokość tworzonych rezerw jest zależna od rodzaju wykonywanych usług budowlanych i stanowi określony procent wartości przychodów ze sprzedaży danego kontraktu. Wartość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych może jednak podlegać indywidualnej analizie (w tym poprzez opinię kierownika odpowiedzialnego za daną budowę) i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Rozwiązanie rezerw następuje w ciągu pierwszych 3-5 lat po zakończeniu inwestycji w proporcjach, odpowiadających faktycznie ponoszonym kosztom napraw.

Rezerwa restrukturyzacyjna, nota nr 26

Grupa tworzy rezerwę restrukturyzacyjną w przypadku gdy posiada szczegółowy, formalny plan określający działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony; ponadto, plan ten został ogłoszony lub rozpoczęło się jego wdrażanie.

Rezerwy na sprawy sądowe, nota nr 26

Rezerwy związane ze skutkami toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego oraz opinie prawników. Utworzone rezerwy obciążają pozostałe koszty operacyjne.

Rezerwa na kary, nota nr 26

Oszacowania kwoty kar umownych dokonują służby techniczne, zajmujące się realizacją umowy budowlanej, wraz z działem prawnym interpretującym postanowienia umowy. Rezerwy na kary tworzy się w przypadku gdy prawdopodobieństwo nałożenia kary przez zamawiającego z tytułu nienależytego wykonania umowy jest wysokie.

Rezerwa na koszty rozliczenia kontraktów, nota nr 26

Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą końcowego rozliczenia kontraktów drogowych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w nocie nr 7.1.

Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach budowlanych, nota nr 26

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11.

Rezerwa na poręczenia, nota nr 26

Udzielone poręczenie wykazuje się w księgach jako rezerwę jeżeli na dzień bilansowy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że kredytobiorca nie będzie mógł spłacić swoich długów.

Odpis aktualizujący wartość materiałów zbędnych (nota nr 15) i należności (nota nr 16)

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje analizy indywidualnych przesłanek utraty wartości należności handlowych takich jak: należności sporne, należności dochodzone na drodze sądowej, należności od spółek w upadłości lub likwidacji oraz inne. Na tej podstawie dokonuje indywidualnych odpisów aktualizujących wartość należności, a pozostałe należności Grupa obejmuje odpisem statystycznym wg struktury wiekowej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji odpisu aktualizacyjnego wartości materiałów zbędnych biorąc pod uwagę okres zalegania na magazynie oraz potencjalne możliwości wykorzystania w przyszłości.

6. Segmenty sprawozdawcze

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na cztery części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi:

Produkcja	produkcja i dostawy konstrukcji stalowych, krat pomostowych, systemów regałowych, palet, barier drogowych. Usługi w zakresie zabezpieczeń antykorozyjnych konstrukcji stalowych poprzez cynkowanie ogniowe, system Duplex, malowanie metodą hydrauliczną.
Budownictwo przemysłowe	usługi budowlano-montażowe. Generalne wykonawstwo obiektów w branży budowlanej (w tym działalność deweloperska). Realizacja dużych obiektów budownictwa przemysłowego i ogólnego. Montaż konstrukcji stalowych, urządzeń specjalistycznych, hal oraz konstrukcji specjalnych.
Energetyka	usługi związane z branżą energetyczną. Generalne wykonawstwo obiektów w branży energetycznej, projektowanie, produkcja i sprzedaż kotłów energetycznych, usługi serwisowe w zakresie stałej i kompleksowej obsługi elektrowni, elektrociepłowni i zakładów przemysłowych.
Nafta, gaz, chemia	generalne wykonawstwo obiektów w branży chemicznej. Montaż urządzeń procesowych dla przemysłu chemicznego i petrochemicznego, prefabrykacja i montaż konstrukcji stalowych, rurociągów technologicznych, zbiorników magazynowych oraz rurociągów, prefabrykacja i montaż pieców dla przemysłu rafineryjnego. Realizacja projektów proekologicznych. Odbiorcami usług są zakłady chemiczne, rafinerie, petrochemie, gazownictwo.

Dla potrzeb sprawozdawczych Grupa prezentuje dodatkowo dwa segmenty, z uwagi na uwarunkowania historyczne i lepsze zrozumienie sprawozdania:

Budownictwo Infrastrukturalne	generalne wykonawstwo obiektów w branży budownictwa drogowego i kolejowego. W segmencie Grupa prezentuje skutki rozliczeń kontraktów drogowych, gdzie głównym odbiorcą usług była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.
Pozostała działalność	usługi sprzętowo transportowe, usługi wynajmu, dzierżawy, badań laboratoryjnych, serwis urządzeń, pozostałe usługi nieujęte w innych segmentach.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Do oceny wyników operacyjnych segmentów Zarząd wykorzystuje wynik segmentu osiągnięty na działalności operacyjnej oraz wynik brutto segmentu. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie Grupy i nie jest dokonywana jego alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązаныmi.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów operacyjnych Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku. Zarząd Spółki monitoruje regularnie wyniki segmentów; natomiast od 1 stycznia 2014 roku, w związku ze zmianą struktury organizacyjnej Spółki, nie dokonuje się bieżącej oceny aktywów i zobowiązań segmentów. W związku z tym zgodnie z MSSF 8.23, poniższe tabele nie zawierają podziału aktywów i zobowiązań według segmentów.

Dane dotyczące segmentów przedstawione są według zasad identycznych jakie służą przygotowaniu sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Produkcja	Budownictwo Przemysłowe	Energetyka */	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Wylączenia	Działalność ogółem
Przychody								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	657 304	23 470	1 517 222	205 905	8	17 169	–	2 421 078
Sprzedaż między segmentami	20 021	33 601	8 926	970	–	44 566	(108 084)	–
Przychody segmentu ogółem	677 325	57 071	1 526 148	206 875	8	61 735	(108 084)	2 421 078
Wyniki								
Amortyzacja; w tym:	20 290	71	1 895	79	37	6 224	–	28 596
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	20 224	58	1 805	79	37	5 686	–	27 889
- amortyzacja wartości niematerialnych	65	13	90	–	1	539	–	708
Zysk (strata) segmentu z działalności operacyjnej *	53 764	33 466	(157 994)	8 702	(2 370)	(23 290)	–	(87 722)
Saldo przychodów i kosztów finansowych	(11 500)	1 156	132	(2 177)	6 238	(13 345)	–	(19 496)
Zysk (strata) brutto segmentu	42 264	34 622	(157 862)	6 525	3 868	(36 635)	–	(107 218)

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami podlegają eliminacji.

*/ Strata z działalności operacyjnej segmentu energetyka zawiera udział w stracie jednostki stowarzyszonej w kwocie 9 892 tys. zł oraz odpis aktualizujący wartość firmy w kwocie 191 474 tys. zł. Nakłady inwestycyjne odpowiadają zwiększeniu stanu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Produkcja	Budownictwo Przemysłowe	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Działalność ogółem
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne:	23 242	–	402	737	–	1 003	25 384
- na rzeczowe aktywa trwałe	23 128	–	379	737	–	948	25 192
- na wartości niematerialne	114	–	23	–	–	54	192
Aktualizacja wartości rzeczowych aktywów trwałych	(1 919)	–	–	–	–	(408)	(2 327)
Aktualizacja wartości nieruchomości inwestycyjnych	–	–	–	–	–	132	132

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Produkcja	Budownictwo Przemysłowe	Energetyka */	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	434 601	13 216	1 904 341	274 720	536	40 807	–	2 668 221
Sprzedaż między segmentami	96 503	30 300	906	657	441	53 697	(182 504)	–
Przychody segmentu ogółem	531 104	43 516	1 905 247	275 377	977	94 504	(182 504)	2 668 221
Wyniki								
Amortyzacja; w tym:	18 716	240	3 584	98	30	9 914	–	32 582
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	18 540	141	3 330	96	26	7 861	–	29 994
- amortyzacja wartości niematerialnych	176	99	254	2	4	2 053	–	2 588
Zysk (strata) segmentu z działalności operacyjnej	46 845	(222)	(64 132)	(18 199)	16 556	(12 418)	–	(31 570)
Saldo przychodów i kosztów finansowych	(5 367)	(548)	1 588	(2)	(344)	(12 108)	–	(16 781)
Zysk (strata) brutto segmentu	41 478	(770)	(62 544)	(18 201)	16 212	(24 526)	–	(48 351)

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami podlegają eliminacji.

*/ Strata z działalności operacyjnej zawiera udział w stracie jednostki stowarzyszonej w kwocie 3 678 tys. zł

Nakłady inwestycyjne odpowiadają zwiększeniu stanu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Produkcja	Budownictwo Przemysłowe	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Działalność ogółem
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne:	4 056	2	244	84	–	98	4 484
- na rzeczowe aktywa trwałe	4 053	2	221	84	–	90	4 450
- na wartości niematerialne	3	–	23	–	–	8	34
Aktualizacja wartości rzeczowych aktywów trwałych	–	–	(13)	–	–	–	(13)
Aktualizacja wartości nieruchomości inwestycyjnych	–	–	–	–	–	10 441	10 441

6.1. Kluczowi odbiorcy Grupy

W 2017 roku Grupa miała dwóch odbiorców, dla których sprzedaż przekroczyła 10% przychodów ze sprzedaży. Sprzedaż dla tych odbiorców wyniosła 1 379 mln zł i jest prezentowana w segmencie Energetyka.

6.2. Informacje geograficzne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane na temat przychodów dotyczących poszczególnych obszarów geograficznych Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Kraj	Zagranica	RAZEM
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 874 945	546 133	2 421 078

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Kraj	Zagranica	RAZEM
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 179 352	488 869	2 668 221

Grupa klasyfikuje sprzedaż jako sprzedaż krajową bądź zagraniczną w oparciu o miejsce świadczonej usługi lub realizowanej dostawy.

7. Przychody i koszty

7.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży usług	1 815 076	2 134 324
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i produktów	600 059	529 213
Przychody z wynajmu	5 943	4 684
Przychody ze sprzedaży razem	2 421 078	2 668 221

Istotne zdarzenia dotyczące realizowanych kontraktów

W wyniku podjętych działań związanych z realizacją Projektu Kozienice, w ramach których dokonano częściowego ograniczenia zdiagnozowanych uprzednio ryzyk technicznych, optymalizacji procesów zakupowych oraz usprawnienia procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, a także w związku z podpisaniem Protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017, Zarząd Spółki podjął w dniu 21 lutego 2018 r. uchwałę o zaktualizowaniu budżetu Projektu Kozienice poprzez obniżenie całkowitego budżetu kosztowego o kwotę 42,3 mln zł w ramach procesu zamykania ksiąg rachunkowych Spółki za rok 2017. Wpływ korekty budżetu został w całości uwzględniony w wyniku finansowym za 2017 rok.

W efekcie prowadzonych konsultacji w ramach konsorcjum Spółki oraz Mostostal Warszawa S.A. i Rafako S.A. („Konsorcjum”) oraz GE Power, która jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera Konsorcjum zarządzającego realizacją kontraktu oraz przeprowadzonych analiz oszacowane zostały nowe terminy przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opole. Deklarowane zmienione terminy przekazania do eksploatacji to 31 maja 2019 roku dla bloku nr 5 oraz 30 września 2019 roku dla bloku nr 6. Zatwierdzenie nowych terminów przekazania inwestycji jest przedmiotem negocjacji pomiędzy Konsorcjum a zamawiającym. Zmiana terminów przekazania bloków została uwzględniona w zaktualizowanym budżecie realizacji kontraktu. Zaktualizowany budżet nie obejmuje potencjalnych rezerw na kary

kontraktowe dotyczące nieterminowej realizacji zadania, których ryzyko wystąpienia jednostka dominująca ocenia jako minimalne.

7.2. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zyski ze zbycia aktywów		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	1 464	1 604
Zysk ze sprzedaży majątku obrotowego	1 250	–
Rozwiązane odpisy aktualizujące i rezerwy		
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sądowe	16 310	807
Rozwiązanie rezerwy na koszty	–	–
Rozwiązanie rezerw na należności niehandlowe	–	1 390
Rozwiązanie rezerw na aktywa dostępne do sprzedaży	2 025	1 812
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu przeszacowania majątku trwałego do wartości godziwej	8 398	–
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	–	9 020
Wynik na wyłączeniu z konsolidacji spółki zależnej	–	12 188
Uzyskane odszkodowania i kary	2 068	5 744
Ugoda sądowa	12 535	–
Umorzenie zobowiązań z tytułu dostaw	1 633	2 348
Inne	2 972	3 504
Pozostałe przychody operacyjne razem	48 655	38 417

7.3. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Utworzone odpisy aktualizujące i rezerwy		
Utworzenie rezerwy na sprawy sporne i pracownicze	2 232	1 260
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość niefinansowych aktywów trwałych	–	613
Pozostałe koszty operacyjne		
Wynik na wyłączeniu z konsolidacji spółki zależnej	–	3 466
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	(579)	–
Odszkodowania i kary	1 891	2 174
Koszty sądowe	1 256	1 544
Inne	2 347	1 890
Pozostałe koszty operacyjne razem	7 147	10 947

7.4. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody z tytułu odsetek bankowych	3 084	1 158
Przychody z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie należności	7 311	452
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	–	1 477
Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych	–	1 653
Zysk z likwidacji Spółek	–	2 364
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	2 105	–
Zwrot poręczenia	–	5 850
Wycena zobowiązań finansowych w zamortyzowanym koszcie	5 803	–
Inne	116	952
Przychody finansowe razem	18 419	13 906

7.5. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	9 826	9 522
Odsetki i prowizje od obligacji	15 648	12 984
Odsetki od innych zobowiązań	3 092	2 208
Ujemne różnice kursowe	5 933	2 308
Prowizje bankowe od gwarancji i kredytów	2 612	2 270
Inne	804	1 395
Koszty finansowe razem	37 915	30 687

7.6. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Amortyzacja	28 596	32 552
Zużycie materiałów i energii	497 746	393 494
Usługi obce, w tym budowlane	1 423 916	1 866 577
Podatki i opłaty	14 086	17 666
Koszty świadczeń pracowniczych	352 411	401 138
Pozostałe koszty rodzajowe	23 038	17 494
Koszty według rodzajów razem	2 339 793	2 728 921
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(25 537)	(22 347)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(63 261)	(65 615)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	29 341	17 906
Zmiana stanu produktów	(15 516)	(27 878)
Odpisy na należności handlowe, zapasy	26	4 635
Dyskonto rozrachunków	(1 270)	1 218
Koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(3 432)	(1 169)
Koszt własny sprzedaży	2 260 144	2 635 671

7.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	27 039	31 136
Amortyzacja środków trwałych	26 359	28 594
Amortyzacja wartości niematerialnych	680	2 542
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	594	611
Amortyzacja środków trwałych	593	589
Amortyzacja wartości niematerialnych	1	22
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	963	805
Amortyzacja środków trwałych	936	782
Amortyzacja wartości niematerialnych	27	23
Amortyzacja i odpisy aktualizujące razem	28 596	32 552

7.8. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wynagrodzenia	277 100	319 887
Koszty ubezpieczeń społecznych	53 102	58 600
Koszty świadczeń emerytalnych	753	1 185
Nagrody jubileuszowe	124	47
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	4 009	1 956
Odpisy na ZFŚS	4 913	4 830
Inne (w tym: ubrania robocze, środki czystości)	12 410	14 633
Koszty świadczeń pracowniczych razem	352 411	401 138

8. Podatek dochodowy

8.1. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	2 806	2 810
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	1 031	274
Odroczony podatek dochodowy	25 989	9 271
Obciążenie podatkowe z działalności kontynuowanej wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	29 826	12 355
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy z tytułu przeszacowania gruntów i budynków	5 382	-
Odroczony podatek dochodowy z związany z wyceną zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia	(522)	150
Obciążenie podatkowe z działalności kontynuowanej wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	4 860	150

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by, stosując średnią ważoną stawkę podatku (mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek):

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(107 218)	(48 351)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej w 2017 roku 19% (2016: 19%)	(20 371)	(9 187)
Efekty podatkowe następujących pozycji:		
- Dochody niepodlegające opodatkowaniu	(9 017)	(3 554)
- Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	6 802	4 409
- Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(988)	(424)
- Ujęcie aktywów z tytułu podatku odroczonego nieujętych w latach poprzednich	-	(936)
- Straty podatkowe i ujemne różnice przejściowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 199	8 111
- Koszty stanowiące koszty uzyskania przychodów a nie ujęte w wyniku	(599)	(580)
- Różnice w stawce podatkowej podmiotów zagranicznych	(30)	(48)
- Straty podatkowe utracone z tytułu upływu terminu rozliczenia	-	285
- Utrata wartości firmy	36 380	-
- Pozostałe	2 450	12 117
- Wyłączenie z konsolidacji podmiotów zależnych	-	2 162
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	29 826	12 355

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

8.2. Odroczonego podatek dochodowy

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem ich kompensaty w ramach jednej jurysdykcji podatkowej), przedstawia się w sposób następujący:

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Przyspieszona amortyzacja podatkowa	Zyski z tyt. zmian wartości godziwej	Wycena kontraktów długoterminowych	Różnice kursowe	Leasing	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	9 455	9 704	21 197	1 507	32	961	42 856
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	457	–	(12 392)	(1 247)	(23)	97	(13 108)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	9 912	9 704	8 805	260	9	1 058	29 748
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	(2 622)	–	5 658	(260)	6	772	3 554
Obciążenie / (uznanie) innych całkowitych dochodów	–	5 382	–	–	–	–	5 382
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	7 290	15 086	14 463	0	15	1 830	38 684
Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego z uwzględnieniem kompensaty w ramach jednej jurysdykcji podatkowej							(38 684)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego w bilansie							–

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Różnice kursowe	Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Odpisy aktualizujące wartość należności	Wycena kontraktów długoterminowych	Rezerwy	Zobowiązania przeterminowane	Straty podatkowe	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	10 654	44	1 565	21 761	91 760	46 896	3 986	42 395	33 305	252 366
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego	(1 873)	(23)	(60)	(2 160)	(16 494)	22 208	(3 423)	(6 981)	(15 354)	(24 160)
Uznanie / (obciążenie) innych całkowitych dochodów	150	–	–	–	–	–	–	–	–	150
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	8 931	21	1 505	19 601	75 266	69 104	563	35 414	17 951	228 356
Aktywa prezentowane jako przeznaczone do sprzedaży	534	–	399	–	–	387	117	–	79	1 516
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego	302	212	(803)	1 168	(51 016)	17 144	(395)	10 414	539	(22 435)
Uznanie / (obciążenie) innych całkowitych dochodów	522	–	–	–	–	–	–	–	–	522
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	10 289	233	1 101	20 769	24 250	86 635	285	45 828	18 569	207 959
Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego z uwzględnieniem kompensaty w ramach jednej jurysdykcji podatkowej										(38 684)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego w bilansie										169 275

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
przed kompensatą		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	96 606	51 596
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	111 353	176 760
	207 959	228 356
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
przed kompensatą		
- przypadająca do realizacji po upływie 12 miesięcy	17 501	19 608
- przypadająca do realizacji w ciągu 12 miesięcy	21 183	10 140
	38 684	29 748

Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i niewykorzystane ulgi podatkowe:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
- Niewykorzystane straty podatkowe	19 094	13 045
- Różnice przejściowe		
Odpisy aktualizujące wartość należności	22 381	21 949
Rezerwy na koszty	19 149	24 831
Pozostałe	607	-
	61 231	59 825

Grupa nie rozpoznała aktywów z tytułu podatku odroczonego od odpisów aktualizujących część należności handlowych. Istnieje duże ryzyko, iż różnice przejściowe związane z tymi rozliczeniami nie zostaną zrealizowane.

Na dzień 31.12.2017 wartość strat podatkowych do rozliczenia w kolejnych okresach wyniosła 341 695 tys. zł. Poniższa tabela prezentuje okresy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych, w związku z którymi nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego:

Rok przedawnienia rozliczenia straty	Wysokość strat do odliczenia w przyszłych okresach	Wysokość nieujętego aktywa od strat podatkowych
2019	77 794	14 781
2018	22 701	4 313
Razem	100 495	19 094

9. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w okresie sprawozdawczym.

Grupa posiada zobowiązania finansowe z tytułu obligacji zamienne na akcje. Obligacje te przy kalkulacji zysku na akcję posiadają anty rozwodnieniowy efekt. W związku z tym nie są one ujmowane w kalkulacji zysku rozwodnionego. Zysk podstawowy na akcję jest zbieżny z zyskiem rozwodnionym na akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk / (strata) netto	(137 044)	(60 706)
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję		
(w złotych):		
liczba akcji zarejestrowanych na dzień bilansowy	236 618 802	236 618 802
średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia straty zwykłej na akcję	228 399 624	228 399 624
zysk / (strata) na jedną akcję	(0,600)	(0,266)

Przy kalkulacji zysku na akcję dla okresu porównawczego przyjęto liczbę akcji oraz średnioważoną liczbę akcji zaktualizowane o wydarzenia które miały miejsce w 2017 roku: emisję nowych akcji (opisane w nocie 21) oraz emisję nowych obligacji zamiennych na akcje (opisane w nocie 24)

10. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W roku 2017 jednostka dominująca nie deklarowała i nie wypłacała dywidend.

Jednostka dominująca nie przewiduje w 2018 roku wypłaty dywidendy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2017.

11. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	217 142	84 938	12 567	4 096	2 152	919	321 814
Nabycie aktywów trwałych	368	1 863	884	287	8 763	11 913	24 078
Zmniejszenie/zwiększenie z tytułu rozliczenia środka trwałego w budowie	358	3 526	144	-	(4 028)	-	-
Zmniejszenie/zwiększenie z tytułu rozliczenia zaliczki	-	-	-	-	4 063	(4 063)	-
Sprzedaż i likwidacja aktywów trwałych	(84)	(350)	(77)	(54)	(250)	-	(815)
Zwiększenie/zmniejszenie z tyt.zmian w planie sprzedaży	6 545	(4 273)	(198)	(77)	-	-	1 997
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	14 243	13 240	887	717	642	-	29 729
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	(144)	(360)	-	(2)	-	-	(506)
Wycena do wartości godziwej	35 606	-	-	-	-	-	35 606
Różnice kursowe	8	27	5	11	-	-	51
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(9 546)	(14 115)	(1 752)	(2 477)	-	-	(27 890)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	264 496	84 496	12 460	2 501	11 342	8 769	384 064
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku							
Wartość brutto	286 675	274 518	46 984	32 247	3 543	919	644 886
Umorzenie i odpis z tytułu trwałej utraty wartości	(69 533)	(189 580)	(34 417)	(28 151)	(1 391)	-	(323 072)
Wartość netto	217 142	84 938	12 567	4 096	2 152	919	321 814
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku							
Wartość brutto	272 257	302 366	42 550	31 691	25 813	8 769	683 446
Umorzenie i odpis z tytułu trwałej utraty wartości	(7 760)	(217 870)	(30 091)	(29 190)	(14 471)	-	(299 382)
Wartość netto	264 497	84 496	12 459	2 501	11 342	8 769	384 064

Przeszacowanie gruntów i budynków do wartości godziwej ujęte przez pozostałe całkowite dochody (w kwocie 28 501 tys. zł) oraz przez pozostałe przychody operacyjne (w kwocie 7 105 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	226 432	97 945	14 609	8 093	1 060	7	348 146
Utrata wartości	(387)	(44)	-	-	-	-	(431)
Nabycie aktywów trwałych	151	1 487	333	261	1 442	919	4 593
Sprzedaż i likwidacja aktywów trwałych	(460)	(737)	(133)	(135)	(353)	(7)	(1 825)
Wyłączenie z konsolidacji jednostki zależnej	-	(5)	-	-	-	-	(5)
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	90	1 489	97	117	3	-	1 796
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	-	(573)	(12)	(210)	-	-	(795)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych oraz pomiędzy grupami	13	205	55	25	-	-	298
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(8 697)	(14 829)	(2 382)	(4 055)	-	-	(29 963)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	217 142	84 938	12 567	4 096	2 152	919	321 814
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku							
Wartość brutto	319 469	281 582	48 047	38 402	2 450	7	689 957
Umorzenie i odpis z tytułu trwałej utraty wartości	(93 037)	(183 637)	(33 438)	(30 309)	(1 390)	-	(341 811)
Wartość netto	226 432	97 945	14 609	8 093	1 060	7	348 146
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku							
Wartość brutto	286 675	274 518	46 984	32 247	3 543	919	644 886
Umorzenie i odpis z tytułu trwałej utraty wartości	(69 533)	(189 580)	(34 417)	(28 151)	(1 391)	-	(323 072)
Wartość netto	217 142	84 938	12 567	4 096	2 152	919	321 814

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną, jako nieruchomości i budowle trwałe związane z gruntem tj. nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym („Grunty i budynki”). Powyższa klasa aktywów wyceniana jest według wartości godziwej poczynając od października 2013 roku.

Ostatnia wycena środków trwałych została przeprowadzona w części na dzień 31 sierpnia 2017 roku oraz w pozostałej części na dzień 30 września 2017 roku.

Wyceny zostały sporządzone przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych. Zastosowano podejście dochodowe, metodę inwestycyjną, technikę kapitalizacji prostej. Techniki wykorzystane do wyceny bazowały na nieobserwowalnych danych wejściowych. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Wycena do wartości godziwej została skategoryzowana w hierarchii wartości godziwej na poziomie 3.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przeprowadzono aktualizacji nieruchomości do wartości godziwej określonej na podstawie operatów niezależnych rzeczoznawców. Grupa na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość środków trwałych ujmowanych zgodnie z modelem wartości przeszacowanej nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

W tabeli poniżej przedstawiono aktywa niefinansowe, które podlegały wycenie do wartości godziwej na dzień 31 sierpnia 2017 roku oraz 30 września 2017 roku. Poszczególne poziomy zdefiniowano w sposób następujący:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31 sierpnia 2017
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo-biurowym	53 271	53 271
Razem	53 271	53 271

	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 30 września 2017
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze produkcyjno -magazynowo - przemysłowo-biurowym	202 721	202 721
Razem	202 721	202 721

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Informacje o wycenie wartości godziwej przeprowadzonej w 2017 roku przy użyciu istotnych niemożliwych do zaobserwowania danych wejściowych (Poziom 3)

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 sierpnia 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo - biurowym	53 271	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizację biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowych: 9-12%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
			Stawka czynszu	Zastosowano rynkowy miesięczny czynsz biorąc pod uwagę przeznaczenie nieruchomości (cele administracyjno - biurowe, magazynowe) różnice w lokalizacji, jak i indywidualne czynniki, takie jak wielkość nieruchomości, porównanie do innych nieruchomości - przy średniej wartości:	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).
				- 10 - 18 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu przemysłowo-magazynowym (powiat kozienicki);	
				- 13 - 21 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu biurowo-przemysłowej (powiat płocki);	
				- 11-19 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno-biurowo-magazynowej (powiat jasielski);	
				- 8,5 do 20,5 zł. za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-produkcyjnej (powiat jasielski);	
				- 18 - 26 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-produkcyjnym (powiat płocki);	
- 11 - 19 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-produkcyjnym (powiat stalowowolski).					

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Opis	Wartość godziwa na dzień 30 września 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze produkcyjno-biurowo-magazynowym	132 439	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizację biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowe: 8,6-9,1%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
			Stawka czynszu	- 16 - 19 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjnym, 18-23 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu biurowym; 14 zł za metr kwadratowy nieruchomości o przeznaczeniu magazynowym oraz 25 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu socjalnym (powiat siedlecki)	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).
	7 729	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika dyskontowania strumieni dochodów oraz podejście kosztowe, technika wskaźnikowa	Stopa dyskonta	Stopa dyskonta w kolejnych latach została określona na poziomie 11,7-13,07%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy dyskonta spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
			Stawka czynszu, podejście kosztowe technika wskaźnikowa	- 6 - 15 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno - magazynowo - biurowym (powiat niżański); wskaźniki wzrostu wartości cen produkcji budowlano-montażowej publikowanej przez GUS	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa). Wzrost wartości cen produkcji budowlano-montażowej publikowanej przez GUS spowodowałby znaczący wzrost cen (oraz vice versa)
	22 482	Podejście kosztowe, metoda odtworzeniowa technika wskaźnikowa, podejście porównawcze metoda porównania parami	Cena jednostkowa z cenników cen scalonych, współczynnik regionalny, nakłady na prace projektowe i nadzór inwestorski; średnia cena za metr kwadratowy nieruchomości porównywanych	- średnia cena za metr kwadratowy porównywanych nieruchomości zabudowanych 1846,99 zł (powiat sokołowski), - R (współczynnik regionalny dla Sokołowa) =0,90; P(nakłady na prace projektowe i nadzór inwestorski) =4 %, I (współczynnik dla przyłączy) = 5%	Wzrost cen z cenników scalonych spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa); wzrost średniej ceny za metr kwadratowy wpływa na wzrost wartości nieruchomości (oraz vice versa)
			Średnia cena za metr kwadratowy porównywanych gruntów w zależności od przeznaczenia	- średnia cena za metr kwadratowy porównywanych nieruchomości 36,49 zł (powiat niżański); - średnia cena za metr kwadratowy porównywanych nieruchomości 79,41 zł (powiat sokołowski), współczynnik korygujący 0,90; - średnia cena za metr kwadratowy porównywanych nieruchomości 114,46 zł (powiat siedlecki), średnia cena za metr kwadratowy prawa wieczystego użytkowania gruntów 103,88 zł (powiat siedlecki).	Wzrost średniej ceny za metr kwadratowy wpływa na wzrost wartości nieruchomości (oraz vice versa)
Grunty wchodzące w skład nieruchomości zabudowanych kompleksem budynków o charakterze produkcyjno - biurowo-magazynowym	40 071	Podejście porównawcze, metoda porównania parami			

12. Wartość firmy z konsolidacji

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Grupa Energomontaż-Północ S.A.(Spółka inkorporowana w 2010 roku)	91 220	282 694
Razem	91 220	282 694

Zgodnie z zasadami MSR 36, Zarząd „Polimex-Mostostal” S.A. przeprowadził na dzień 31 grudnia 2017 roku testy na trwałą utratę wartości dotyczące wartości firmy z konsolidacji powstałej na nabyciu Grupy Energomontaż-Północ. Poziom segmentu operacyjnego przed agregacją jest najniższym poziomem, na którym Zarząd Grupy monitoruje wartość firmy. Wartość firmy za rok 2017 została w całości alikwana do segmentu operacyjnego energetyka.

Z uwagi na rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pt. „Budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW”, Zarząd skorygował oczekiwane przyływ pieniężne oraz wyniki finansowe segmentu operacyjnego energetyka. W wyniku przeprowadzonego testu Grupa rozpoznała utratę wartości firmy w wysokości 191 474 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje główne dane finansowe, założenia przyjęte przy przeprowadzaniu testu oraz wyniki testu:

Dane finansowe oraz wyniki testu				
Segment	Wartość testowana	Oszacowana wartość użytkowa	Utrata wartości	Skorygowana wartość firmy
Energetyka	303 376	111 902	191 474	91 220
Główne założenia				
Segment	Średnioważony koszt kapitału (WACC)	Średnia rentowność operacyjna w okresie prognozy	Średnie roczne oczekiwane przychody ze sprzedaży	Stąła stopa wzrostu po okresie prognozy
Energetyka	10,96%	3,62%	444 440	1,00%

Testowana wartość obejmowała wartość firmy przed odpisem oraz aktywa netto przypisane do segmentu energetyki. Skorygowana wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych segmentu energetyka (wartość użytkowa) została oszacowana na poziomie 111 902 tys. zł. Wyceny dokonano przy następujących założeniach: średnioważony koszt kapitału (WACC): 10,96%, stopa wzrostu po okresie prognozy: 1,0%, średnia rentowność operacyjna w okresie prognozy: 3,62%, średnie roczne oczekiwane przychody ze sprzedaży segmentu energetyka: 444 440 tys. zł.

Analiza wrażliwości

Zmiana stopy wzrostu po okresie prognozy	-2,50%	-1,00%	0,00%	1,00%	2,50%
Stopa wzrostu po okresie prognozy	-1,50%	0,00%	1,00%	2,00%	3,50%
Wartość księgową	111 902	111 902	111 902	111 902	111 902
Wartość użytkowa	89 136	101 550	111 902	124 565	149 923
Nadwyżka wartości użytkowej ponad wartość księgową segmentu (+) / Utrata wartości (-)	(22 766)	(10 352)	-	12 663	38 021
Zmiana stopy dyskontowej	2,50%	1,00%	0,00%	-1,00%	-2,50%
Stopa dyskontowa	13,46%	11,96%	10,96%	9,96%	8,46%
Wartość księgową	111 902	111 902	111 902	111 902	111 902
Wartość użytkowa	76 255	95 649	111 902	131 852	171 962
Nadwyżka wartości użytkowej ponad wartość księgową segmentu (+) / Utrata wartości (-)	(35 647)	(16 253)	-	19 950	60 060

13. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Grupa posiada 32,82% udziałów w spółce Energomontaż-Północ Bełchatów Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie, której podstawowym zakresem działalności są specjalistyczne usługi budowlano-montażowe. Spółka Energomontaż-Północ Bełchatów Sp. z o.o. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej Energomontaż-Północ Bełchatów. Skonsolidowane dane finansowe tej grupy przedstawiono poniżej

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Aktywa obrotowe	66 125	58 869
Aktywa trwałe	23 474	18 569
Zobowiązania krótkoterminowe	48 531	22 394
Zobowiązania długoterminowe i rezerwy	18 795	5 524
Kapitał mniejszości	2 524	2 423
Aktywa netto	19 749	47 097
Przychody ze sprzedaży	109 286	122 229
Zysk netto z działalności kontynuowanej	(30 140)	(11 053)
Całkowite dochody ogółem	(30 140)	(11 053)
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	(9 892)	(3 628)

Spółka Energomontaż-Północ Bełchatów Sp. z o.o. jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów. Powyższe informacje odzwierciedlają kwoty prezentowane w sprawozdaniach finansowych grupy kapitałowej jednostki stowarzyszonej (a nie udział Grupy kapitałowej w tych kwotach).

14. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe długoterminowe	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Akcje i udziały w jednostkach zależnych niekonsolidowanych	581	604
Bankowe kaucje gwarancyjne	–	191
Razem	581	795

Krótkoterminowe aktywa finansowe	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Bankowe kaucje gwarancyjne	219 616	218 699
Pożyczki	468	–
Razem	220 084	218 699

15. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Materiały	28 635	18 946
Zaliczki na materiały	1 035	2 776
Towary	173	35
Produkcja w toku	38 770	29 062
Produkty gotowe	28 287	14 472
Zapasy razem	96 900	65 291
	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zmiana stanu odpisów na zapasy		
Stan na początek okresu	10 362	10 388
a) zwiększenia	524	1 458
b) zmniejszenia	(5 131)	(1 485)
Stan odpisów aktualizujących zapasy	5 755	10 362

16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 30 do 180 dni.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie nr 30.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług w tym:	447 674	280 972
- od jednostek powiązanych	84 425	3 867
- od jednostek pozostałych	363 249	277 105
Należności budżetowe w tym:	44 865	34 532
- z tytułu podatku VAT	44 721	34 495
- pozostałe	144	37
Pozostałe należności	58 430	103 815
Należności ogółem (netto)	550 969	419 319
Odpisy aktualizujące	199 232	194 838
Należności ogółem (brutto)	750 201	614 157

Zmiany odpisu aktualizującego należności z tytułu dostaw i usług były następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Odpis aktualizacyjny na początek okresu	194 838	207 182
Zwiększenia w tym:	13 012	15 455
- utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności	6 013	15 455
- reklasyfikacja z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	6 999	-
Zmniejszenia w tym:	12 987	27 799
- wykorzystanie	1 394	329
- spłata należności	11 358	26 082
- zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	235	-
- wyłączenie spółek zależnych z konsolidacji w związku z utratą kontroli	-	(1 034)
- reklasyfikacja do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	2 422
Odpis aktualizacyjny na koniec okresu	194 863	194 838

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 168 321 tys. zł (2016 roku 165 353 tys. zł) były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości i nie objęto odpisem. Należności te w większości są wynikiem realizacji kontraktów w ramach działalności segmentu Infrastruktura. Poza należnościami w księgach ujęto rezerwy związane z rozliczeniem kontraktów segmentu infrastruktura, więcej informacji w nocie 26 – Rezerwy oraz w nocie 38 – Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem. Pozostałe należności z tej grupy dotyczą niezależnych klientów, z którymi Grupa nie miała ostatnio istotnych przypadków braku spłaty. Analiza wiekowa tych należności przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Do jednego miesiąca	31 865	28 252
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	14 971	12 701
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	3 579	12 440
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	7 118	7 023
Przeterminowane powyżej 1 roku	110 788	104 937
Razem	168 321	165 353

Tabela poniżej przedstawia analizę składników aktywów finansowych w przypadku których indywidualnie wskazano na utratę wartości na koniec okresu sprawozdawczego:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017		Stan na dzień 31 grudnia 2016	
	Wartość należności	Wartość odpisu aktualizującego	Wartość należności	Wartość odpisu aktualizującego
Należności sporne przedsądowe	65 836	50 640	71 164	58 449
Należność sporna dochodzona na drodze sądowej	49 515	44 814	51 191	48 621
Należność od spółki postawionej w stan likwidacji / upadłości	23 368	22 973	25 675	24 505
Pozostałe *	98 463	91 404	110 693	87 724
Razem	237 182	209 831	258 723	219 299

* Główne przyczyny objęcia należności indywidualnym odpisem aktualizującym to: postępowanie układowe, obciążenie karami, reklamacji, niezrealizowanie cesji na podwykonawcę.

17. Długoterminowe kontrakty budowlane

Umowy w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego:

Umowy w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego:	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Koszty poniesione plus ujęte zyski minus straty poniesione do dnia bilansowego	5 879 880	5 328 731
Minus: faktury wystawiane zgodnie z postępowaniem prac	(5 874 415)	(5 701 269)
	5 465	(372 538)

Ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako kwoty należne:

Od klientów w ramach umów o budowę (należność)	78 007	27 522
Na rzecz klientów w ramach umów o budowę (zobowiązanie)	(72 542)	(400 061)
	5 465	(372 538)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwoty zatrzymane przez klientów z tytułu prac budowlanych wynoszą 86,5 mln złotych (102,5 mln zł w roku 2016). Zaliczki otrzymane od klientów z tytułu prac budowlanych wynosiły 118,3 mln złotych (144,7 mln zł w roku 2016).

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	449 421	702 333
Lokaty krótkoterminowe	129 719	8 480
Razem	579 140	710 813
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	399 855	619 747

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą środków związanych z realizacją kontraktów strategicznych, w głównej mierze budowy bloków 5 i 6 w Elektrowni Opole oraz budowy nowego bloku w Elektrowni Kozienice. Środki te zostaną uwolnione w momencie zakończenia realizacji kontraktów.

19. Rachunek przepływów pieniężnych

Uzgodnienie zmiany stanu pozycji bilansowych w okresie sprawozdawczym do zmian wykazanych w rachunku przepływów pieniężnych prezentują poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zmiana stanu zapasów w bilansie	(31 609)	(22 810)
Korekta z tytułu reklasyfikacji zapasów z aktywów do sprzedaży	25 183	-
Korekta z tytułu sprzedaży zapasów deweloperskich (ujęta w działalności inwestycyjnej)	(6 335)	
Korekta z tytułu zmiany stanu zapasów aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	(3 552)
Korekta z tytułu wyłączenia z konsolidacji spółek zaliczonych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	(1 789)
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(12 761)	(28 151)
Zmiana stanu należności w bilansie	(265 659)	238 047
Korekta z tytułu reklasyfikacji należności z aktywów do sprzedaży	33 214	-
Korekta o należności z tytułu kaucji gwarancyjnych	(1 198)	(785)
Korekta o należności aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	20 399
Korekta z tytułu wyłączenia z konsolidacji spółek zaliczonych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	(41 322)
Korekta o należności z tytułu sprzedaży spółki Grande Meccanica	-	35
Wyłączenie z konsolidacji spółki zależnej Polimex-Engineering	-	(1 019)
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(233 643)	215 355
Zmiana stanu pozostałych aktywów w bilansie	2 302	3 686
Korekta z tytułu reklasyfikacji pozostałych aktywów z aktywów do sprzedaży	192	-

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Korekta o aktywa pozostałe przeznaczone do sprzedaży	–	74
Korekta z tytułu wyłączenia z konsolidacji spółek zaliczonych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	–	(88)
Zmiana stanu pozostałych aktywów w rachunku przepływów pieniężnych	2 494	3 672
Zmiana stanu zobowiązań w bilansie	(187 832)	(95 763)
Korekta z tytułu reklasyfikacji zobowiązań z aktywów do sprzedaży	(31 332)	
Korekta o zobowiązania z tytułu zakupów inwestycyjnych	(1 829)	804
Korekta o zobowiązania z tytułu leasingu	314	359
Korekta o zobowiązania z tytułu wyceny rezerw aktuarialnych ujęte przez całkowite dochody	(2 735)	–
Korekta o zobowiązania dekonsolidowanej spółki Polimex Engineering	–	3 252
Korekta o zobowiązania zlikwidowanej spółki NAFIndustriemontage	–	606
Korekta o zobowiązania aktywów przeznaczonych do sprzedaży	–	(77 074)
Korekta z tytułu wyłączenia z konsolidacji spółek zaliczonych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	–	95 638
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	(223 413)	(72 178)
Zmiana stanu rezerw w bilansie	(42 770)	6 513
Korekta z tytułu reklasyfikacji rezerw z przeznaczonych do sprzedaży	(31)	–
Korekta o rezerwy spółki dekonsolidowanej polimex Engineering	–	773
Korekta o rezerwy aktywów przeznaczonych do sprzedaży	–	(2 494)
Korekta z tytułu wyłączenia z konsolidacji spółek zaliczonych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	–	5 598
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów pieniężnych	(42 801)	10 390

20. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Rzeczowe aktywa trwałe	4 991	39 332
Nieruchomości inwestycyjne	25 496	21 320
Wartości niematerialne	–	80
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	–	1 439
Pozostałe aktywa	–	192
Zapasy	–	25 183
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	–	33 214
Środki pieniężne	–	3 028
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	30 487	123 788
Kredyty i pożyczki	–	7 013
Pozostałe zobowiązania	–	31 363
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	–	38 376

Zgodnie z postanowieniami podpisanej w dniu 21 grudnia 2012 roku Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Emitent zobowiązał się dokonać zbycia określonych składników majątkowych. Zbywane aktywa są prezentowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. Powyższa tabela prezentuje stan aktywów które są przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2017 roku. Spadek salda aktywów przeznaczonych do sprzedaży (oraz zobowiązań z nimi związanych) wynika z wniesienia ZCP Rudnik do spółki Mostostal Siedlce Sp. z o.o. Sp. k. (które miało miejsce na 30 czerwca 2017 roku) oraz zaprzestaniem prezentowania jako przeznaczone do sprzedaży działalności niektórych spółek zależnych: Stalfa, Polimex-Mostostal Ukraina, Czerwonogradzki Zakład Konstrukcji Stalowych. Spółki te nie będą zbywane poza Grupę. Działalność produkcyjna oraz handlowa realizowana przez te spółki pozostanie działalnością realizowaną oraz rozwijaną w ramach Grupy. Zaprzestanie klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za bieżący oraz poprzedni okres.

Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione na dzień 31 sierpnia 2017 roku. Grupa zatrudnia zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców, aby ustalić wartość godziwą gruntów, budynków i budowli należących do spółek Grupy. Na dzień 31 sierpnia 2017 roku wartości godziwe nieruchomości zostały ustalone przez firmę ICF Corporate Finance sp. z o. o.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości). Zewnętrzna wycena gruntów, budynków i budowli w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia dochodowego. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przeprowadzano aktualizacji wycen dla wartości nieruchomości inwestycyjnych. Grupa na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Nie nastąpiły żadne przesłanki które wskazywałyby że wartości godziwa nieruchomości inwestycyjnych zmieniła się istotnie od poprzedniej wyceny. W przypadku dwóch nieruchomości Grupa jest w trakcie zaawansowanego procesu zbycia, zawarto przedwstępne umowy sprzedaży. Wartość godziwą tych nieruchomości ujęto w kwocie zgodnej z podpisanymi umowami. Ich wycena odpowiada poziomowi 1 hierarchii wartości godziwej.

	Poziom 1	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo-biurowym	7 182	18 314	25 496
Razem	7 182	18 314	25 496

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Do nieruchomości inwestycyjnych przeznaczonych do sprzedaży zaliczanych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, następujące informacje są istotne:

Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
18 314	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizację biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowe: 9,5-11,5%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
		Stawka czynszu	Zastosowano rynkowy miesięczny czynsz biorąc pod uwagę przeznaczenie nieruchomości (cele administracyjno - biurowe, magazynowe) różnice w lokalizacji, jak i indywidualne czynniki, takie jak wielkość nieruchomości, porównanie do innych nieruchomości - przy średniej wartości: - 17 - 25 zł. za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno-biurowo-magazynowym; 2 - 4 zł. za metr kwadratowy powierzchni placu składowego; 7 - 11 zł. za metr kwadratowy wiaty (powiat krakowski); - 25 - 33 zł. za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-warsztatowej (powiat warszawski); - 15 - 22 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-warsztatowym; 0,9 - 1,7 zł. za metr kwadratowy placu składowego (powiat gdański).	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).

21. Kapitał własny

21.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej wynosi 473 237 604 zł i dzieli się na 236 618 802 akcji o wartości nominalnej 2 zł każda. Akcje zostały w pełni opłacone.

Kapitał akcyjny (dane w tysiącach akcji)	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Akcje zwykłe serii A	86 619	86 619
Akcje zwykłe serii T	150 000	-
Razem	236 619	86 619

W dniu 18 stycznia 2017 roku pomiędzy Spółką oraz ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie i PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie zawarta została Umowa Inwestycyjna określająca szczegółowe parametry zaangażowania kapitałowego Inwestorów oraz wzajemne prawa i obowiązki stron. Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Spółkę, polegającej na objęciu przez nich akcji serii T Spółki po cenie emisyjnej równej 2 zł każda w liczbie po 37 500 tys. akcji przypadających na każdego z Inwestorów. W dniu 18 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w których: (i) wyraziła zgodę na ustaloną przez Zarząd Spółki cenę emisyjną akcji Spółki serii T oraz (ii) wyraziła zgodę na zaoferowanie akcji Spółki serii T subskrybentom wskazanym przez Zarząd, w tym o liczbie akcji Spółki serii T oferowanych na rzecz każdego z nich. W dniu 20 stycznia 2017 roku w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w Umowie Inwestycyjnej i w konsekwencji przyjęcia przez wszystkich Inwestorów ofert objęcia akcji Spółki serii T, złożonej przez Spółkę każdemu z Inwestorów, pomiędzy Spółką oraz Inwestorami zawarta została umowa subskrypcyjna, zgodnie z którą Inwestorzy objęli wszystkie zaoferowane im akcje, tj. łącznie 150 000 tys. akcji o łącznej wartości 300 000 tys. zł. Akcje zostały w pełni opłacone przez Inwestorów w dniu 25 stycznia 2017 roku i Spółka została zasilona środkami pieniężnymi w kwocie 300 000 tys. zł.

Prawa akcjonariuszy

Każda akcja ma prawo do 1 głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. Według informacji uzyskanych na bazie komunikatów giełdowych, struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na dzień 31 grudnia 2017 prezentuje się jak niżej:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	% udział w kapitale zakładowym /w ogólnej liczbie głosów na WZA
ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie - jako Inwestorzy działający łącznie i w porozumieniu *	156 000 097	65,93%
Bank Polska Kasa Opieki SA	15 076 137	6,37%
Pozostali - poniżej 5% kapitału zakładowego	65 542 568	27,70%
Liczba akcji wszystkich emisji	236 618 802	100,00%

* każdy z inwestorów posiada po 16,48%

21.2. Kapitał zapasowy

Zgodnie z Art. 396. § 1. KSH na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przeznaczona jest co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. Według stanu na 31 grudnia 2016 roku kapitał zapasowy wynosił 309 710 tys. zł. Zgodnie z Uchwałą nr 9 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku część kapitału zapasowego w kwocie 151 964 tys. zł została przeznaczona na pokrycie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał zapasowy wynosi 157 746 tys. zł.

21.3. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały Grupy dotyczą efektu rozliczenia połączenia ze spółkami zależnymi w 2010 roku, tj. Energomontaż-Północ S.A. z siedzibą w Warszawie, Naftoremont Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku, Zakłady Remontowe Energetyki Kraków Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A. z siedzibą w Lublinie, EPE-Rybnik Sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku, ECeRemont Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze (spółki przejmowane) dokonanego w trybie art. 492 § 1 pkt 1 KSH - poprzez przeniesienie całego majątku tych spółek na „Polimex-Mostostal” S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 roku pozostałe kapitały wynosiły (85 254) tys. zł. Zgodnie z Uchwałą nr 8 i nr 9 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku ujemna wartość pozostałych kapitałów została pokryta zyskami zatrzymanymi w kwocie 59 640 tys. zł oraz kapitałem zapasowym w kwocie 151 964 tys. zł. Ponadto zgodnie z Uchwałą nr 7 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 27 czerwca 2017 roku przeznaczyło zysk Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 1 018 tys. zł. na pokrycie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostałe kapitały wynoszą 127 368 tys. zł.

21.4. Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje

Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 31 552 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 29 734 tys. zł. Obligacje szerzej opisane są w nocie 24.

21.5. Skumulowane inne całkowite dochody

Na skumulowane inne całkowite dochody składa się kapitał z aktualizacji wyceny, zyski/straty aktuarialne oraz różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej.

22. Kredyty i pożyczki

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Krótkoterminowe, w tym:	24 383	129 577
Kredyty bankowe	24 383	129 126
Pożyczki	–	451
Długoterminowe, w tym:	226 118	140 272
Kredyty bankowe	226 118	140 272
Kredyty i pożyczki razem	250 501	269 849
Porównanie oprocentowania w okresach	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Średnia ważona dla kredytów w zł	WIBOR 1M + 2,50% WIBOR 3M + 1,33%	WIBOR 1M + 2,43 p.p. WIBOR 3M + 1,25 p.p.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na początek okresu	269 849
Przeniesienie ze zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży	7 013
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej	10 038
Spląty odsetek	(9 576)
Spląty kapitału	(21 020)
Ujęcie zobowiązań do zamortyzowanego kosztu	(5 803)
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na koniec okresu	250 501

23. Aktywa oddane pod zabezpieczenie

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Rzeczowe aktywa trwałe	359 027	320 118
Zapasy	89 378	61 050
Nieruchomości inwestycyjne	4 376	3 813
Inne	23 300	1 644
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	30 487	85 832
Razem	506 568	472 456

Na pozycję Aktywa przeznaczone do sprzedaży składają się rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 25 496 tys. zł oraz nieruchomości inwestycyjne w kwocie 4 991 tys. zł. (w 2016 roku składają się: rzeczowe aktywa trwałe 60 650 tys. zł, i zapasy 25 182 tys. zł).

24. Obligacje

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii E, F	25 682	25 679
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii A, B	130 425	134 657
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii C	12 927	-
Razem	169 034	160 336

Obligacje serii A, B zostały wyemitowane 1 października 2014 roku, są obligacjami posiadającymi opcję zamiany na akcje Spółki. Całkowita wartość wpływów z emisji wyniosła 140 000 tys. zł. W momencie początkowego ujęcia tych obligacji element kapitałowy w wysokości 29 747 tys. zł został ujęty w kapitałach Spółki, zobowiązanie ujęto w wartości 108 292 tys. zł, prowizje z tytułu gwarancji emisji wyniosły 1 960 tys. zł.

Konwersji obligacji można dokonać w dowolnym momencie do dnia wykupu obligacji (tj. 31 lipca 2020, 31 lipca 2021 oraz 31 lipca 2022 roku). W przypadku jej niedokonania, obligacje zostaną wykupione w określonych dniach wykupu roku po cenie jednostkowej w wysokości 2 zł. Oprocentowanie w wysokości stopy WIBOR 3M powiększonej o 3 punkty procentowe rocznie będzie płatne kwartalnie do czasu konwersji lub wykupienia obligacji.

W dniu 27 września 2017 roku Zarząd Spółki skierował do Bankowego Towarzystwa Kapitałowego S.A. oraz Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. propozycje nabycia obligacji serii C zamiennych na akcje na okaziciela serii U. Propozycja nabycia Obligacji została przyjęta i Obligacje zostały wyemitowane oraz opłacone. Przedmiotem emisji jest 29 Obligacji nieposiadających formy dokumentu o łącznej wartości nominalnej do 14 500 tys. zł. Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji wynosi 500 tys. zł. Oprocentowanie jest zmienne oparte o WIBOR 3M powiększone o marżę, która może wzrosnąć w przypadku w którym Spółka nie będzie dokonywać płatności z tytułu Obligacji w terminie. Obligacje będą podlegać wykupowi w dniu 31 lipca 2022 roku lub w pierwszym dniu roboczym po takim dniu. Środki pozyskane z emisji Obligacji zostały przeznaczone na pokrycie zobowiązań Emitenta w stosunku do Towarzystwa Finansowego Silesia i Bankowego Towarzystwa Kapitałowego z tytułu prowizji za zmianę warunków emisji obligacji zamiennych na okaziciela serii A, zmienionych w dniu 20 stycznia 2017 roku i ujednoczonych w dniu 20 czerwca 2017 roku, o czym Emitent informował raportem bieżącym odpowiednio nr 11/2017 (w związku z 5/2017) oraz 55/2017.

Tabela poniżej przedstawia wycenę obligacji serii A, B i C według zamortyzowanego kosztu:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Wartość zobowiązania na początek okresu	134 657	122 337
Emisja obligacji serii C	14 500	–
Ujęcie elementu kapitałowego emisji obligacji serii C	(1 818)	–
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej w wysokości 11% (10,1% dla roku 2016) dla serii A i B oraz 7,7% dla obligacji serii C	14 707	12 320
Płatność prowizji dotyczącej zmiany warunków obligacji serii A i B	(14 500)	–
Splaty odsetek	(4 194)	–
Wartość zobowiązania na koniec okresu	<u>143 352</u>	<u>134 657</u>

25. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Leasing	153	–
Gwarancje finansowe długoterminowe	2 577	3 178
Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń	26 754	7 851
Zaliczki otrzymane na realizację kontraktów energetycznych	49 181	39 769
Inne	1 512	9 986
Razem	<u>80 177</u>	<u>60 784</u>

Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń dotyczą zobowiązań ciążących na Grupie w związku z wykorzystaniem gwarancji i poręczeń przez kontrahentów.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

26. Rezerwy

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa restrukturyzacyjna	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na kary	Rezerwa na koszty kontraktów	Rezerwa na straty	Rezerwa na poręczenia	Inne rezerwy	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	83 371	7 723	19 855	24 450	150 749	23 611	18	74	309 851
Zmiany w planie sprzedaży	820	-	-	512	-	-	-	243	1 575
Utworzone w ciągu roku obrotowego	14 546	-	2 232	2 463	-	11 437	360	620	31 658
Wykorzystane	(6 990)	(3 317)	(659)	(3 012)	(834)	(10 618)	-	(398)	(25 828)
Rozwiązane	(9 498)	(4 406)	(14 759)	(813)	(26)	(20 617)	(18)	(39)	(50 176)
Różnice kursowe	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	82 249	0	6 669	23 600	149 889	3 813	360	501	267 081
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	19 105	0	6 112	16 102	30 177	3 813	360	500	76 169
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	63 144	-	557	7 498	119 712	-	-	1	190 912
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	71 296	3 073	19 972	42 328	164 146	1 995	494	34	303 338
Wyłączenie z konsolidacji jednostki zależnej	846	3 577	(289)	-	-	838	-	-	4 972
Utworzone w ciągu roku obrotowego	18 969	10 553	918	300	-	42 799	-	60	73 599
Wykorzystane	(7 264)	(9 087)	(495)	(9 722)	(13 397)	(21 618)	(334)	-	(61 917)
Rozwiązane	(476)	(393)	(251)	(8 456)	-	(403)	(142)	(21)	(10 142)
Różnice kursowe	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	83 371	7 723	19 855	24 450	150 749	23 611	18	74	309 851
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2016 roku	22 722	7 723	19 255	10 672	31 011	23 611	-	74	115 068
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2016 roku	60 649	-	600	13 778	119 738	-	18	-	194 783

27. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	16 560	17 076
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	9 621	8 996
Premie i nagrody	15 636	13 704
Niewykorzystane urlopy	14 395	11 853
Nagrody jubileuszowe	0	0
Odprawy emerytalne i rentowe	1 505	1 078
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - krótkoterminowe	57 717	52 707
Odprawy emerytalne i rentowe	17 985	12 706
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe	17 985	12 706

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych nagród jubileuszowych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia.

27.1. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Stopa dyskontowa %	3,2%	3,5%
Przewidywany wskaźnik inflacji %	2,5%	2,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń %	3,5%	3,5%

Koszty świadczeń ujęte w wyniku finansowym oraz zyski i straty aktuarialne dotyczące odpraw emerytalno-rentowych prezentuje poniższa tabela:

	Za rok zakończony 31 grudnia 2017	Za rok zakończony 31 grudnia 2016
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 266	1 701
Koszty przeszłego zatrudnienia i zysk / (strata) z rozliczenia	524	(1 861)
Koszty odsetkowy netto	607	467
Składniki kosztów programu określonych świadczeń ujęte w wyniku finansowym	2 397	307
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń:		
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	160	1 525
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	2 577	(2 331)
Składniki kosztów programu świadczeń ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	2 737	(804)
Razem	5 134	(497)

Kwotę rezerwy na świadczenia pracownicze oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono poniżej.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BO	13 784	14 773
Reklasyfikacja zobowiązań związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	1 740	-
Koszt bieżących świadczeń	1 266	1 701
Koszt odsetkowy	607	467
(Zyski)/straty z przeszacowania:	2 737	(806)
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	160	1 525
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	2 577	(2 331)
Koszt przeszłego zatrudnienia, w tym (straty)/zyski z tytułu ograniczeń	524	(1 861)
Świadczenia wypłacone	(1 168)	(490)
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BZ	19 490	13 784

27.2. Analiza wrażliwości

Zgodnie z MSR nr 19 poniżej została przedstawiona wrażliwość (-/+ 0,5 p.p) zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i założeń o wzroście wynagrodzeń. Metody i założenia stosowane przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości nie uległy zmianie w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych po zmianie założeń

Zmiana założenia	
Stopa dyskontowa - spadek o 0,5 p.p.	19 688
Stopa dyskontowa - wzrost o 0,5 p.p.	18 392
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń - spadek o 0,5 p.p.	18 133
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń - wzrost o 0,5 p.p.	19 938

28. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	70 826	2 603
Wobec jednostek pozostałych	309 467	410 362
	380 293	412 965
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek VAT	25 282	606
Podatek zryczałtowany u źródła	3	4
Podatek dochodowy od osób fizycznych	4 353	4 573
PFRON	292	344
Zobowiązania z tyt. składek ZUS	7 763	5 173
Pozostałe	269	42
	37 962	10 742
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu	335	25
Koszty gwarancji finansowych	3 650	27 601
	3 985	27 626
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	1 305	625
Fundusz socjalny	-	1 409
Rozliczenia międzyokresowe bierne	311 909	166 133
Pozostałe	7 587	4 581
	320 801	172 748
Zobowiązania krótkoterminowe razem	743 041	624 081

Kwota rozliczeń międzyokresowych biernych obejmuje w większości wartość poniesionych, a nie rozliczonych fakturami kosztów realizacji kontraktów budowlanych.

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 30 do 180 dni.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach wynikających z przepisów podatkowych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane na podstawie zaakceptowanych not odsetkowych.

29. Zobowiązania warunkowe

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania warunkowe	1 259 557	1 601 526
- udzielonych gwarancji i poręczeń	832 027	1 116 185
- weksle własne	1 613	5 550
- sprawy sądowe	425 917	452 892
- inne	-	26 899

W związku z zawartymi umowami kredytów oraz gwarancji (zarówno bankowych jak i ubezpieczeniowych), a także w zakresie zobowiązań z tytułu obligacji (w tym obligacji serii A i B wyemitowanych w 2014 roku w kwocie 140 mln zł oraz obligacji serii C wyemitowanych w 2017 roku w kwocie 14,5 mln zł), a w szczególności, w związku z Umową z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie wstrzymania się z egzekucją zobowiązań, Umową z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia z późn. zm., Umową z dnia 21 grudnia 2012 roku z późn. zm. w sprawie Nowej Linii Gwarancyjnej i związanego z nią kredytu odnawialnego z późn. zm., Warunkami Emisji Obligacji Zwykłych i Zamiennych z dnia 12 września 2014 roku z późn. zm., Umową kredytową w sprawie linii gwarancyjnych i związanych z nimi kredytów odnawialnych i nieodnawialnych z dnia 31 maja 2017 roku z późn. zm., Warunkami Emisji Obligacji Zamiennych serii C z dnia 27 września 2017 roku Spółka i wybrane jej spółki zależne ustanowiły hipoteki, zastawy, przewłaszczenia, cesje, wydała weksle, przyjęła poręczenia niektórych spółek zależnych i udzieliła poręczeń wybranym spółkom zależnym celem zabezpieczenia wiarygodności z tytułu przedmiotowych instrumentów. Łączne zaangażowanie Grupy z tytułu przedmiotowych instrumentów kredytowych wynosiło na dzień 31 grudnia 2017 roku 1 345 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 1 357 mln zł).

Łączne zaangażowanie Jednostki dominującej z tytułu przedmiotowych instrumentów wynosiło na dzień 31 grudnia 2017 roku około 1 198 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 167 mln zł)

30. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Grupa nie stosuje zabezpieczeń w stosunku do należności od jednostek powiązanych.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 i na ten dzień oraz dnia 31 grudnia 2016 roku i na ten dzień.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Grupa podmiotów		Za okres 12 miesięcy		Stan na dzień	
		Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Pozostałe jednostki powiązane przez akcjonariuszy	2017	2 419 865	16 526	169 524	147 236
Jednostki zależne niekonsolidowane	2017	53	10 202	1 491	4 906
Jednostki stowarzyszone	2017	-	4 786	2	1 251
Razem		2 419 918	31 514	171 017	153 393
Jednostki zależne niekonsolidowane	2016	3 052	10 050	2 596	3 494
Jednostki stowarzyszone	2016	33	5 877	7	373
Razem		3 085	15 927	2 603	3 867

31. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Grupa Polimex-Mostostal jest stroną transakcji z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa. Transakcje te, które są jednocześnie transakcjami przeprowadzonymi z akcjonariuszami i jednostkami powiązanymi przez akcjonariuszy, zostały zeprezentowane w nocie nr 30 jako transakcje z jednostkami powiązanymi przez akcjonariuszy. Transakcje przeprowadzone z pozostałymi jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa są transakcjami przeprowadzanymi na warunkach rynkowych - transakcje te nie są znaczące.

W poprzednich okresach Grupa przeprowadzała istotne transakcje z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad. W zakresie tych transakcji toczą się postępowania sądowe opisane w nocie nr 38.

32. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki dominującej

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 641	3 371
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	599	818
Razem	3 240	4 189

Na dzień 31 grudnia 2017 roku członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Spółki. Od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia przekazania raportu do publicznej wiadomości nie zaszły żadne zmiany w liczbie akcji i w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby nadzorujące i zarządzające.

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

33.1. Ryzyko stopy procentowej

Wyniki finansowe Spółki dominującej jak i Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal mogą podlegać fluktuacji na skutek zmiany czynników rynkowych, w szczególności notowań cen materiałów, kursów walut i stóp procentowych. Grupa zarządzając ryzykiem, na które jest narażona, dąży

do ograniczenia zmienności przyszłych przepływów pieniężnych i minimalizacji potencjalnych strat ekonomicznych powstających na skutek wystąpienia zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na wynik.

Spółki z Grupy Kapitałowej – podobnie jak jednostka dominująca, posiadają środki pieniężne na rachunkach bankowych oraz zobowiązania z tytułu kredytów bankowych opartych o zmienną stopę procentową. Spółki monitorują sytuację na rynku finansowym, analizują trendy oraz prognozy w zakresie kształtowania się referencyjnych stóp rynkowych, aby w optymalnym momencie podjąć - w sytuacji posiadania otwartych limitów skarbowych - decyzję o zawarciu umów zabezpieczających przed niekorzystnym wzrostem kosztów odsetkowych od zadłużenia kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku Grupa nie zawierała transakcji zabezpieczających. W ciągu okresu sprawozdawczego saldo środków pieniężnych Spółki zostało zasilone środkami z tytułu emisji akcji serii T w kwocie 300 mln zł i utrzymywało się na relatywnie wysokim poziomie.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/zmniejszenie o	
		0,50%	-0,50%
Za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	579 140	2 896	(2 896)
Bankowe kaucje gwarancyjne	219 616	1 098	(1 098)
Kredyty i pożyczki otrzymane	250 501	(1 253)	1 253
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	335	(2)	2
Obligacje	169 034	(845)	845
Wpływ na wynik finansowy brutto		1 894	(1 894)
Podatek odroczony		(360)	360
Razem		1 534	(1 534)

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/zmniejszenie o	
		0,50 p.p.	-0,50 p.p.
Za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	710 813	3 554	(3 554)
Bankowe kaucje gwarancyjne	218 234	1 091	(1 091)
Kredyty i pożyczki otrzymane	269 849	(1 349)	1 349
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	472	(2)	2
Obligacje	160 336	(802)	802
Wpływ na wynik finansowy brutto		2 492	(2 492)
Podatek odroczony		(473)	473
Razem		2 019	(2 019)

33.2. Ryzyko walutowe

Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe jest niska. Przepływy finansowe spółek z Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal cechują się relatywnie wysoką wrażliwością na wahania relacji kursowych, co wynika z uzyskiwania przychodów w walutach obcych, w tym głównie w EUR.

Preferowaną metodą zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym stosowaną przez spółki z Grupy Kapitałowej pozostaje hedging naturalny, tj. zabezpieczanie ryzyka walutowego poprzez zawieranie transakcji generujących koszty w tej samej walucie co waluta przychodów.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

Umowa w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego nie przewiduje możliwości stosowania pochodnych instrumentów walutowych, jako dostępnych produktów kredytowych przez Spółkę. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki z Grupy Kapitałowej nie posiadały czynnych instrumentów pochodnych kursu walutowego. W tych okolicznościach istotne znaczenie ma stosowanie hedgingu naturalnego również przez Spółki Segmentowe, jako jedyne obecnie narzędzia ograniczania ryzyka kursowego wynikającego z działalności biznesowej przedsiębiorstwa.

Wahania średniego kursu euro mają istotny wpływ na wielkość przychodu wyrażonego w PLN pochodzącego z kontraktów zawartych w walucie obcej. Grupa Kapitałowa na podstawie podpisanych oraz wysoce prawdopodobnych do zawarcia kontraktów, oszacowała ekspozycję na ryzyko walutowe w okresie styczeń - grudzień 2018 roku jak następuje:

Wyszczególnienie	I-IV kw. 2018 r.
Prognozowane wpływy w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	36 645
Prognozowane wydatki w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	10 544
Ekspozycja biznesowa na ryzyko kursowe w tys. EUR	26 101

Bieżące oddziaływanie wahań tego parametru rynkowego dotyczyło będzie tej części obrotów walutowych spółek (wpływów netto), która nie zostanie objęta transakcjami zabezpieczającymi.

Ekspozycja na ryzyko walutowe*

	31 grudnia 2017			31 grudnia 2016		
	EUR	USD	CZK	EUR	USD	CZK
Środki pieniężne	3 913	111	24	4 462	16	-
Należności handlowe	32 945	385	42	14 399	130	279
Zabezpieczone pożyczki bankowe	-	-	-	195	-	-
Zobowiązania handlowe	3 719	14	1	3 167	-	522
Wartość bilansowa brutto	33 139	482	65	15 499	146	(243)
Szacowana prognoza sprzedaży	36 645	50	-	62 704	233	-
Szacowana prognoza nabyć	10 544	1	-	8 752	233	-
Ekspozycja brutto	26 101	49	-	53 952	-	-
Walutowe kontrakty forward	-	-	-	-	-	-
Walutowe kontrakty opcyjne	-	-	-	-	-	-
Ekspozycja netto	59 240	531	65	69 451	146	(243)

* dane w powyższej tabeli zaprezentowano w kwotach odpowiednich walut

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2017

	Wartość bilansowa	EUR/zł		USD/zł	
		kurs (zm. 10 %)	kurs (zm. -10 %)	kurs (zm. 10 %)	kurs (zm. -10%)
Środki pieniężne	16 711	236	(236)	39	(39)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	138 757	13 741	(13 741)	134	(134)
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(15 560)	(1 551)	1 551	(5)	5
Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania	-	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy brutto		12 426	(12 426)	168	(168)
Podatek odroczony		(2 361)	2 361	(32)	32
Wpływ na wynik finansowy netto		10 065	(10 065)	136	(136)

Wrażliwość związana z ryzykiem kredytowym instrumentów finansowych rozliczanych w innych niż euro walutach jest nieistotna.

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2016

	Wartość bilansowa	EUR/zł		USD/zł		CZK/zł	
		kurs	kurs	kurs	kurs	kurs	Kurs
		(zm. 10 %)	(zm. -10 %)	(zm. 10 %)	(zm. -10%)	(zm. 10%)	(zm. -10 %)
Środki pieniężne	19 808	56	(56)	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	64 290	6 370	(6 370)	54	(54)	5	(5)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(14 096)	(1 401)	1 401	–	–	(9)	9
Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania	(863)	(86)	86	–	–	–	–
Wpływ na wynik finansowy brutto		4 939	(4 939)	54	(54)	(4)	4
Podatek odroczony		(938)	938	(10)	10	1	(1)
Wpływ na wynik finansowy netto		4 001	(4 001)	44	(44)	(3)	3

33.3. Ryzyko kredytowe

Na poziomie Grupy Kapitałowej ryzyko kredytowe minimalizowane jest poprzez współpracę z wiarygodnymi partnerami handlowymi, stosowanie dostępnych na rynku instrumentów umożliwiających ubezpieczenie należności handlowych od odbiorców zagranicznych oraz pozyskiwanie zabezpieczeń płatności od kontrahentów. W stosunku do odbiorców krajowych stosowane jest zabezpieczenie należności w formie poręczeń, przewłaszczenia na zabezpieczenie zastawu rejestrowego lub weksli w sytuacji, gdy odbiorcy mają ograniczenia w dostępności do gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych. Pomimo monitorowania tego ryzyka oraz prowadzonych negocjacji z kontrahentami w celu optymalizowania terminów płatności, ryzyko to utrzymuje się na umiarkowanym poziomie, między innymi z powodu następujących okoliczności:

- presja dostawców materiałów i surowców na maksymalne skracanie terminów płatności, w tym przedpłaty lub zabezpieczanie płatności drogimi instrumentami finansowymi (gwarancje bankowe, akredytywy);
- zbyt niskie limity ubezpieczenia ryzyka kredytowego i ograniczony dostęp do gwarancji bankowych oraz brak limitów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych;
- brak porozumień w sprawie rozliczenia robót dodatkowych i wzrostu cen materiałów w istotnych kontraktach;

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na kontroli wiarygodności finansowej obecnych i potencjalnych partnerów tych transakcji oraz na monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów. Partnerzy transakcji powinni posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Grupa zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej oraz stosuje dywersyfikację instytucji, z którymi współpracuje. W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Grupa poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie limitów kredytowych procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie wewnętrzne limity. Grupa określa wytyczne w zakresie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów handlowych w celu utrzymywania odpowiednich standardów w zakresie analizy kredytowej oraz bezpieczeństwa operacyjnego procesu w przekroju całej Spółki. Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Wartości księgowe aktywów

finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową. W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Analiza wiekowania należności przeterminowanych, w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku została przedstawiona w nocie 17.

W Grupie istnieje koncentracja ryzyka kredytowego w związku z istotnymi należnościami od krajowych spółek energetycznych. Biorąc pod uwagę fakt, że spółki te są jednostkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa oraz pełnią krytyczną funkcję w krajowym systemie energetycznym, Grupa ocenia, że nie jest istotnie narażona na ryzyko kredytowe wobec tych odbiorców. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i pochodnych instrumentów finansowych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznanym przez międzynarodowe agencje ratingowe

Wierzytelności Grupy z części kontraktów stanowią przedmiot zabezpieczenia instrumentów kredytowych oraz gwarancji bankowych.

33.4. Ryzyko związane z płynnością

W ocenie Grupy jest to ryzyko, które kształtuje się na umiarkowanym poziomie. Utrzymanie płynności finansowej w średniej i długiej perspektywie wymaga angażowania się w projekty i kontrakty zapewniające neutralne i dodatnie przepływy finansowe. Ryzyko to jest stale monitorowane i analizowane zarówno w krótkim, jak i długim okresie.

W styczniu 2017 r. Spółka dominująca sfinalizowała proces dokapitalizowania, w ramach którego jej płynność została zasilona kwotą 300 000 tys. zł w związku z objęciem pakietu nowo emitowanych akcji serii T przez grono inwestorów z branży energetycznej. W drugim kwartale 2017 roku, w efekcie przeprowadzonego procesu renegotiacji umów finansowania dłużnego, w tym kredytowego i obligacyjnego, do nowych realiów właścicielskich i zamierzeń strategicznych dostosowana została dokumentacja finansowa łącząca Spółkę dominującą i jej wybrane podmioty zależne z instytucjami finansowymi. W ramach tego procesu Grupa Emitenta uzyskała również szerszy dostęp do instrumentów gwarancyjnych, które są niezbędnym elementem procesów inwestycyjnych realizowanych przez spółki projektowe Grupy takie jak Naftoremont - Naftobudowa Sp. z o.o., Polimex Energetyka Sp. z o.o. oraz Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp.k.

Obecna sytuacja finansowa Grupy Emitenta jest ustabilizowana – Grupa posiada istotne zasoby gotówkowe oraz znaczące limity gwarancyjne zarówno w instytucjach bankowych jak i ubezpieczeniowych. Struktura, poziom oraz terminy spłaty zadłużenia finansowego są dostosowane do obecnej jak i prognozowanej zdolności ich terminowej obsługi. Grupa prowadzi szereg działań, których celem jest dalsza poprawa warunków funkcjonowania i należą do nich m.in.:

- dalsza optymalizacja działalności operacyjnej w celu usprawnienia procesów związanych z realizacją, zarządzaniem i monitorowaniem prowadzonych projektów budowlano-montażowych oraz w celu redukcji kosztów operacyjnych poprzez, między innymi, redukcję kosztów ogólnego zarządu, centralizację zakupów, optymalizację struktur organizacyjnych, optymalizację portfela kontraktów oraz koncentrację działalności Grupy na działalności podstawowej;
- kontynuacja procesu sprzedaży składników majątkowych, w szczególności nieruchomości należących do Grupy oraz innych aktywów, które nie są niezbędne do dalszego prowadzenia podstawowej działalności Grupy.

Łącząca Spółkę dominującą z Wierzycielami Finansowymi dokumentacja, w szczególności Umowa w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego oraz Warunki Emisji Obligacji serii A, B i C nakłada na Spółkę szereg zobowiązań, w szczególności takich jak zobowiązanie do:

- dokonywania terminowych płatności na rzecz Wierzycieli i Obligatariuszy;

- niepodejmowania szeregu czynności bez uprzedniej zgody Wierzycieli i Obligatariuszy.

Niewykonanie przez Spółkę dominującą zobowiązań wynikających z Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia oraz Warunków Emisji Obligacji może skutkować postawieniem w stan natychmiastowej wymagalności całego zadłużenia finansowego Spółki dominującej wobec Banków Finansujących i Obligatariuszy.

Relatywnie wysoki poziom zadłużenia Spółki i Grupy może mieć istotne konsekwencje, w tym w szczególności może wpływać na:

- ograniczoną zdolność Spółek Grupy do pozyskania dodatkowego finansowania od instytucji finansowych, w tym w szczególności gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych;
- wolniejszą dynamikę rozwoju działalności Spółek Grupy z powodu znaczącego obniżenia dostępności kredytu kupieckiego i skracania terminów płatności lub żądania przedpłaty przez kontrahentów;
- konieczność przeznaczania pewnej części przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej Grupy na spłaty zadłużenia, co oznacza, że przepływy te nie zawsze będą mogły zostać wykorzystane na finansowanie działalności Grupy lub nakładów inwestycyjnych;
- ograniczenie elastyczności Grupy przy planowaniu lub reagowaniu na zmiany w jej działalności, w otoczeniu konkurencyjnym i na rynkach, na których prowadzi działalność;
- mniej korzystną pozycję rynkową Grupy w stosunku do jej konkurentów, którzy mają niższe zaangażowanie kredytowe.

Aktualny portfel zamówień Grupy pomniejszony o sprzedaż przypadającą na konsorcjantów wynosi ok. 1,9 mld zł i w całości dotyczy kontraktów zawartych. Aktualny portfel zamówień w poszczególnych latach kształtuje się następująco: 2018 rok 1,4 mld zł, 2019 rok 0,46 mld zł, 2020 rok i lata następne 0,04 mld zł.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku, oraz 31 grudnia 2016 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2017	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiące</i>	<i>Od 3 do 12 miesiące</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Kredyty i pożyczki	–	5 586	18 797	230 527	–	254 910
Obligacje	–	–	–	198 120	–	198 120
Pozostałe zobowiązania długoterminowe, w tym:	–	–	–	113 462	6 189	119 651
- Leasing	–	–	–	153	–	153
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, w tym:	91 015	315 609	62 153	–	–	468 777
- Leasing	–	66	269	–	–	335
	91 015	321 195	80 950	542 109	6 189	1 041 458
31 grudnia 2016	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiące</i>	<i>Od 3 do 12 miesiące</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Kredyty i pożyczki	–	6	131 668	138 175	–	269 849
Obligacje	–	–	–	158 412	–	158 412
Pozostałe zobowiązania długoterminowe, w tym:	–	–	–	101 036	381	101 417
- Leasing	–	–	–	33	–	33
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, w tym:	28 270	347 677	100 704	–	–	476 651
- Leasing	–	7	18	–	–	25
	28 270	346 053	232 372	399 547	381	1 006 623

34. Instrumenty finansowe

34.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
	Pożyczki udzielone i należności	Pożyczki udzielone i należności
Aktywa finansowe		
Pozostałe aktywa finansowe	220 084	218 890
- długoterminowe (bankowe kaucje gwarancyjne)	-	218 699
- krótkoterminowe (bankowe kaucje gwarancyjne oraz pożyczki)	220 084	191
Należności z tytułu dostaw i usług	447 674	280 972
Kaucje z tytułu umów o budowę	175 378	98 716
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	579 140	710 813

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania finansowe		
Obligacje	169 034	160 336
Kredyty i pożyczki, w tym:		
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	226 118	140 272
- krótkoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	24 383	129 577
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	80 177	60 784
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		0
- kaucje	2 577	3 178
- Inne	77 600	57 606
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	380 293	412 965
Kaucje z tytułu umów o budowę	76 208	85 163
Leasing krótkoterminowy	335	33

34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	Zyski różnic kursowych /(straty)	Rozwiązanie/(ujęcie) odpisów aktualizujących	Zyski wyceny /(straty)	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe						
Pożyczki i należności	13 789	(3 956)	10 896	(15)	892	21 606
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(23 255)	(1 824)	–	3	(9 218)	(34 294)
Razem	(9 466)	(5 780)	10 896	(12)	(8 326)	(12 688)

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	Zyski różnic kursowych /(straty)	Rozwiązanie/(ujęcie) odpisów aktualizujących	Zyski wyceny /(straty)	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	–	–	(16)	–	–	(16)
Pożyczki i należności	4 758	7 455	1 059	(1)	187	13 458
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(18 849)	(2 590)	–	(93)	(6 385)	(27 917)
Razem	(14 091)	4 865	1 043	(94)	(6 198)	(14 475)

35. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej, wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.

- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej nie różnią się istotnie od wartości księgowych.

Grupa jest stroną Umowy Opcji Nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych zawartej z PKO BP S.A. w dniu 07 listopada 2013 roku z późn. zm., która w zależności od scenariusza kształtowania się cen nieruchomości nią objętych określać będzie kwotę nabycia/rozliczenia pomiędzy stronami umowy w przyszłości. Grupa, w przypadku nieosiągnięcia wymaganej przez inwestora minimalnej stopy zwrotu z inwestycji zobligowana będzie do zrekompensowania odpowiedniej części straty. W przypadku zanotowania wzrostu wartości portfela nieruchomości Grupa ma zagwarantowaną partycypację w części zysku ponad stopę gwarantowanego inwestorowi zysku.

W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmiany sposobu wyceny tego instrumentu, polegającej na dyskontowaniu prognozowanej dynamiki wzrostu wartości portfela nieruchomości w horyzoncie trwania transakcji. Ujęta w księgach wartość instrumentu na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 0 zł (31 grudnia 2016 roku: 0 zł).

36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Na Jednostce dominującej spoczywają nałożone zewnętrznie wymagania kapitałowe dotyczące wartości kapitału własnego.

Zgodnie z zapisami Umowy ZOZF Jednostka dominująca jest zobowiązana posiadać dodatnie kapitały własne na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego. Niedotrzymanie warunku dodatnich kapitałów własnych stanowi przypadek naruszenia Umowy ZOZF. Skutkiem wystąpienia i trwania przypadku naruszenia może być wypowiedzenie Umowy ZOZF.

Na dzień 31 grudnia 2017 oraz 31 grudnia 2016 roku Jednostka dominująca posiadała dodatnie kapitały własne.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Kredyty i pożyczki i obligacje	419 535	430 185
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	743 041	624 081
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	579 140	710 813
Zadłużenie netto	583 436	343 453
Kapitał własny	664 585	482 196
Kapitał i zadłużenie netto	1 248 021	825 649
Wskaźnik dźwigni (zadłużenie netto/kapitał i zadłużenie netto)	47%	42%

37. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w Grupie w na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zarząd Jednostki dominującej	3	3
Zarządy jednostek z Grupy	17	13
Pion wsparcia	254	220
Pion operacyjny	3 933	4 376
Razem	4 207	4 612

38. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem

W 2013 roku w skład portfela kontraktów realizowanych przez Grupę wchodziły kontrakty realizowane dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad („GDDKiA”) zawierane w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych. Z uwagi na dokonanie istotnych naruszeń zawartych umów przez zamawiającego (tu: GDDKiA), w tym odrzucanie uzasadnionych roszczeń konsorcjów wykonawców oraz zaleganie z wypłatą należnych wykonawcom wynagrodzeń za prace wykonane w 2013 roku i w latach poprzednich, a przede wszystkim na skutek nieprzedstawienia przez GDDKiA w wymaganym ustawowo terminie 45 dni zgodnego z prawem zabezpieczenia zapłaty za roboty budowlane w sumarycznej kwocie ponad 2 mld zł, Konsorcja w których skład wchodziły spółki z Grupy, odstąpiły od zawartych umów. Z uwagi na istotną wartość zakresu prac do wykonania w kwocie przekraczającej 2 mld zł spowodowało to, że istniało realne ryzyko, że kwota roszczeń wciąż będzie rosła a Konsorcja nie będą posiadać zabezpieczenia ich zapłaty. Dodatkowo złożone do GDDKiA roszczenia finansowe i przedłużające się procedury akceptacji przez GDDKiA poniesionych przez Konsorcja kosztów dodatkowych nie gwarantowały uzyskania zapłaty ww. kwot bez długotrwałych procesów sądowych. Z uwagi na brak efektów zmierzających do zabezpieczenia należności dnia 14 stycznia 2014 roku konsorcja wykonawcze złożyły do GDDKiA, w trybie art. 649³ K.c., oświadczenia o odstąpieniu od zawartych umów na budowę, tj. autostrada A1 na odcinku Stryków – Tuszyn, autostrada A4 na odcinku Rzeszów - Jarosław oraz droga ekspresowa S-69 na odcinku Bielsko-Biała – Żywiec. Konsorcja, mając na uwadze możliwość polubownego rozwiązania zaistniałej sytuacji, wielokrotnie występowały do GDDKiA o naprawienie uchybień w celu umożliwienia realizacji budów. Propozycje polubownego rozwiązania były przedmiotem obszernej korespondencji między wykonawcami a zamawiającym.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość złożonych przez Konsorcjum pozwów przeciwko GDDKiA wynosi 678,6 mln zł.

Grupa jest w trakcie procesu uzgadniania wzajemnych rozliczeń z GDDKiA oraz z konsorcjantami, przeprowadzenia ostatecznych rozliczeń z tytułu zakończonych kontraktów drogowych, realizowanych na zlecenie GDDKiA. Zarząd Spółki dominującej wskazuje, iż z uwagi na toczące się spory z GDDKiA oraz w związku z prowadzonym procesem upadłościowym konsorcjantów, w dalszym ciągu wzajemne rozliczenia finansowe nie mogły zostać zakończone. W konsekwencji założenia przyjęte do wyceny, a tym samym ostateczny wynik realizacji kontraktów realizowanych dla GDDKiA może ulec zmianie.

Emitent w dniu 26 maja 2017 roku podpisał z GDDKiA umowę o zachowaniu w poufności informacji wrażliwych, które mogą zostać przekazane w toku rozmów w przedmiocie zawarcia ewentualnej ugody dotyczącej wzajemnych roszczeń dochodzonych przez strony w postępowaniach sądowych lub innych ewentualnych roszczeń mogących powstać z tytułu

umów, których przedmiotem był: (i) Projekt i budowa autostrady A1 Stryków - węzeł „Tuszyn” na odcinku od km 295 + 850 (od węzła Stryków 1 bez węzła do km 335+937,65, (ii) Budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek węzeł „Mikuszowice” („Żywiecka/Bystrzańska”)–Żywiec, oraz (iii) Budowa autostrady A-4, odcinek Rzeszów (węzeł Rzeszów Wschód) - Jarosław (węzeł Wierzbna) od km 581 + 250 do km 622 + 450.

Poniżej wskazano najważniejsze toczące się na dzień 31 grudnia 2017 roku postępowania sądowe, których łączna wartość stanowi co najmniej 2% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej za ostatnie cztery kwartały, czyli 48,4 mln zł oraz postępowania sądowe prowadzone przeciwko albo z powództwa GDDKiA.

Sprawy prowadzone z powództwa Spółki dominującej

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 36 961 661 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 49%. Przedmiot sporu: żądanie podwyższenia wynagrodzenia za budowę odcinka autostrady A2 Stryków – Konotopa w związku ze wzrostem cen paliw płynnych i asfaltu. Dnia 3 września 2015 roku został wydany wyrok oddalający powództwo konsorcjum w całości. Apelacja konsorcjum została złożona dnia 8 października 2015 roku. Termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 16 marca 2017 roku. Sąd II instancji przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. 20 października 2017 roku - pismo powodów w przedmiocie wniosków dowodowych. 4 stycznia 2018 roku - doręczenie powodom pisma GDDKiA w sprawie wniosków dowodowych powodów. Na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 roku GDDKiA podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i wniosła o oddalenie pozwu w całości. Sąd wyznaczył termin 21 dni na ustosunkowanie się do złożonych wniosków dowodowych oraz wskazanie kandydatów na biegłych. Rozprawa została odroczone bez wyznaczania kolejnego terminu.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 219 592 409 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 51%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę odcinka autostrady A-4 Rzeszów-Jarosław, z winy zamawiającego. W dniu 13 maja 2014 roku Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazał pozwanemu, aby zapłacił Spółce kwotę 111 992 128 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia zapłaty; zwrócił Doprastav koszty procesu w kwocie 32 217 zł. W dniu 4 czerwca 2014 roku SP - GDDKiA skutecznie wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty. Sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu zwykłym, a dnia 10 czerwca 2015 roku SP – GDDKiA wniosła pozew wzajemny przeciwko Konsorcjum na kwotę 249 476 370 zł (wskazany w sprawach prowadzonych przeciwko Spółce). W dniu 1 grudnia 2015 roku Sąd odrzucił pozew wzajemny w stosunku do Doprastav. W dniu 21 grudnia 2015 roku GDDKiA wniosła zażalenie na postanowienie o odrzuceniu pozwu wzajemnego w stosunku do Doprastav. Doprastav złożył odpowiedź na zażalenie GDDKiA. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zawiesił postępowanie zażaleniewe do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej SP - GDDKiA wniesionej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2015 roku. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie podjął zawieszony postępowanie. Postanowieniem z dnia 5 lipca 2017 roku Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W dniu 10 stycznia 2018 roku Doprastav złożył uzupełniający wniosek dowodowy w sprawie o odrzuceniu powództwa wzajemnego. W chwili obecnej, Sąd podejmuje czynności w celu ustalenia biegłego specjalisty z zakresu prawa słowackiego.

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 176 954 030 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 37%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę odcinka autostrady A-1 odcinek Stryków - Tuszyń z winy zamawiającego. Postanowieniem z dnia 5 maja 2015 roku Sąd odrzucił pozew wzajemny w stosunku do Doprastav a.s. W dniu 29 maja 2015 roku GDDKiA wniosła zażalenie na postanowienie Sądu o odrzuceniu pozwu wzajemnego w stosunku do Doprastav a.s. W dniu 5 czerwca 2015 roku Doprastav a.s. wniosł pismo ustosunkowujące się do pisma powodów MSF Engenharia i MSF Polska z dnia 2 kwietnia 2015 roku, a w dniu 8 czerwca 2015 roku wniosł odpowiedź na ww. zażalenie GDDKiA. W dniu 29 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie GDDKiA. W dniu 8 kwietnia 2016 roku SP-GDDKiA złożyła skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Apelacyjnego. W dniu 17 czerwca 2016 roku Doprastav złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 3 sierpnia 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav a.s. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. W dniu 10 stycznia 2018 roku Doprastav złożył uzupełniający wniosek dowodowy w sprawie o odrzucenie powództwa wzajemnego. Do dnia 20 lutego 2018 roku Sąd nie podjął również jakichkolwiek czynności po przekazaniu mu do ponownego rozpoznania sprawy z wniosku Doprastav o odrzucenie wobec tego podmiotu pozwu wzajemnego.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 78 810 045 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 50,5%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę drogi ekspresowej S-69, odcinek Mikuszowice - Żywiec z winy zamawiającego. Sąd zlecił opinię biegłego sądowego w zakresie budownictwa. W dniu 26 czerwca 2017 roku do akt wpłynęła opinia biegłego sądowego, która potwierdziła, że w dacie 31 grudnia 2013 roku wykonawca był uprawniony do znaczącego przedłużenia Czasu na Ukończenie, GDDKiA nie przekazała pełnej i kompletnej dokumentacji projektowej wykonawcy, a roboty określone w wezwaniu do poprawienia z dnia 16 grudnia 2013 roku nie były możliwe do wykonania w zastrzeżonym terminie 14 dni. Wszystkie strony złożyły pisma, w których ustosunkowały się do treści i wniosków opinii. Powodowie nie kwestionują opinii, natomiast GDDKiA kwestionuje jej wartość merytoryczną i przydatność dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd zobowiązał Naczelną Organizację Techniczną do ustosunkowania się do zastrzeżeń przedstawionych przez GDDKiA. Do akt sprawy wpłynęła uzupełniająca opinia instytutu naukowego.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 62 624 332 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 50,5%. Pozew o zapłatę należności wynikających z faktur związanych z realizacją umowy o roboty budowlane dot. budowy drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, oraz umowy o roboty budowlane dot. budowy odcinka autostrady A-1 od węzła „Sośnica” wraz z odcinkiem autostrady A-1 „Sośnica – Maciejów”. Pismem z dnia 23 czerwca 2016 roku GDDKiA dokonała rozszerzenia powództwa wzajemnego do kwoty 62 624 332,15 zł. SP-GDDKiA cofnęła pozew w części - w zakresie kwoty 1 151,49 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych na rzecz Peri Polska Sp. z o.o. oraz rozszerzyła powództwo wzajemne o kwotę 833 442,96 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych przedsiębiorcom na podstawie Specustawy. Sąd na rozprawie 27 marca 2018 r. udzielił 3-miesięcznego terminu na wniesienie przez SP-GDDKiA odpowiedzi na rozszerzenie powództwa, 2-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez Spółkę i Doprastav a.s. do odpowiedzi wniesionej przez SP-GDDKiA oraz 1-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez SP-GDDKiA do tego pisma. Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 10 października 2018 roku.

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 103 644 247 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 21%. Przedmiot sporu: powództwo dotyczy naprawienia szkody poniesionej przez Wykonawcę wskutek niewłaściwego opisu Wymagań Zamawiającego dotyczących realizacji kontraktu na budowę odcinka autostrady A-2 Stryków – Konotopa. Sprawa jest obecnie analizowana przez biegłego sądowego. Sąd przekazał akta sprawy Politechnice Poznańskiej. Oczekujemy na sporządzenie opinii przez Politechnikę.
- Pozwany: Europa Centralna Sp. z o.o. (d. Helical Sośnica Sp. z o.o.) Wartość przedmiotu sporu: 79 325 935 zł. Sprawa o ustalenie braku prawa Helical Sośnica do żądania zapłaty kar umownych oraz zasądzenia kwoty 52 109 916 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie umowy, za prace dodatkowe, a także z tytułu poniesionych przez Spółkę kosztów realizacji umowy po dniu 15 października 2012 roku. W dniu 29 grudnia 2015 roku – ponowne rozszerzenie powództwa, zamiast ustalenia braku prawa Helical Sośnica do żądania zapłaty kar umownych oraz obok roszczenia o zapłatę kwoty 52 109 916 zł (rozszerzenie powództwa z 21 sierpnia 2014 roku), Spółka domaga się zasądzenia od Europa Centralna Sp. z o.o. kwoty 25 938 604 zł stanowiącej równowartość środków z gwarancji bankowej wypłaconych na rzecz pozwanego, oraz dodatkowo kwoty 1 277 414 zł stanowiącej wynagrodzenie za pozostawanie na placu budowy centrum handlowego po 18 października 2012 roku. Dnia 29 grudnia 2017 roku Strony zawarły ugodę sądową, w ramach której Europa Centralna zobowiązała się zapłacić na rzecz Spółki kwotę 3 000 000,00 euro a Spółka potwierdziła uprawnienie Europy Centralnej do zatrzymania kwoty 25 938 604,23 zł tytułem realizacji gwarancji bankowej należącego wykonania umowy nr 2324/11/WAR. Obydwa postępowania sądowe zostały prawomocnie umorzone. Ugoda została wykonana.

Sprawy prowadzone przeciwko Spółce

- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej za odstąpienie przez Zamawiającego z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. budowy drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec - Zwardoń oraz umowy o roboty budowlane dot. budowy odcinka autostrady A-1 od węzła „Sośnica” na skrzyżowaniu autostrad A-1 i A-4 wraz z odcinkiem autostrady A-1 „Sośnica-Maciejów” oraz kary umownej za przekroczenie czasu na ukończenie. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 61 792 041 zł. Pismem z dnia 23 czerwca 2016 roku GDDKiA dokonała rozszerzenia powództwa wzajemnego do kwoty 62 624 332 zł. SP-GDDKiA cofnęła pozew w części - w zakresie kwoty 1 151 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych na rzecz Peri Polska Sp. z o.o. oraz rozszerzyła powództwo wzajemne o kwotę 833 442 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych przedsiębiorcom na podstawie Specustawy. Sąd na rozprawie 27 marca 2018 r. udzielił 3-miesięcznego terminu na wniesienie przez SP-GDDKiA odpowiedzi na rozszerzenie powództwa, 2-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez Spółkę i Doprastav a.s. do odpowiedzi wniesionej przez SP-GDDKiA oraz 1-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez SP-GDDKiA do tego pisma. Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 10 października 2018 roku.
- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej z tytułu odstąpienia z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. budowy autostrady A-4, odcinek Rzeszów – Jarosław. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 249 476 370 zł. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku postępowanie zażaleniowe zostało zawieszono do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej w sprawie. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie podjął zawieszono postępowanie. Postanowieniem z dnia 5 lipca 2017 roku Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej z tytułu odstąpienia z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. zaprojektowania i budowy autostrady A-1 Stryków – węzeł „Tuszyn”. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 199 001 077 zł. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 3 sierpnia 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav a.s. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- W dniu 8 stycznia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu do składu Zarządu Emitenta Pana Macieja Korniluka i powierzenia mu funkcji Wiceprezesa Zarządu (raport bieżący nr 2/2018).
- W dniu 12 marca 2018 roku Zarząd Spółki dominującej poinformował o zawarciu umowy pomiędzy konsorcjum AGAT S.A. z siedzibą w Koluszkach i Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku, jako generalnym wykonawcą inwestycji oraz PERN S.A. z siedzibą w Płocku, jako zamawiającym. Przedmiotem Umowy jest: „Budowa zbiorników magazynowych 2 x 32000 m³ wraz z infrastrukturą w Bazie Paliw nr 2 w Nowej Wsi Wielkiej” oraz „Budowa zbiorników magazynowych 2 x 32000 m³ wraz z infrastrukturą w Bazie Paliw nr 1 w Koluszkach” („Zadanie”). Wynagrodzenie za wykonanie Zadania wynosi 130.000.000 złotych, natomiast wynagrodzenie za realizację Zadania przypadające na Naftoremont-Naftobudowę Sp. z o.o. wyniesie 65.000.000 złotych. Wynagrodzenie jest wynagrodzeniem ryczałtowym. Płatność wynagrodzenia następuje po wykonaniu określonych w Umowie etapów Zadania. (raport bieżący nr. 10/2018).
- W dniu 21 lutego 2018 roku Zarząd Spółki dominującej poinformował, że w wyniku podjętych działań związanych z realizacją budowy bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice”, w ramach których dokonano częściowego ograniczenia zdiagnozowanych uprzednio ryzyk technicznych, optymalizacji procesów zakupowych oraz usprawnienia procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, a także w związku z podpisaniem protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017 roku, Zarząd Spółki, po przeprowadzeniu analizy w toku procesu zamknięcia ksiąg rachunkowych Spółki za rok 2017, podjął uchwałę o zmniejszeniu całkowitych kosztów Projektu Kozienice w kwocie 42,3 mln zł, co przeloży się na poprawę wyniku netto Spółki w tej samej wysokości (raport bieżący 7/2018).
- W dniu 23 lutego 2018 roku Zarząd Spółki dominującej poinformował, że w efekcie prowadzonych konsultacji w ramach konsorcjum Spółki oraz Mostostal Warszawa S.A. i Rafako S.A. oraz GE Power, która jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera Konsorcjum zarządzającego realizacją kontraktu oraz przeprowadzonych analiz oszacowane zostały nowe terminy przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opole. Deklarowane zmienione terminy przekazania do eksploatacji to 31 maja 2019 roku dla bloku nr 5 oraz 30 września 2019 roku dla bloku nr 6 (raport bieżący 8/2018).
- W dniu 3 kwietnia 2018 roku rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu „Polimex-Mostostal” S.A. złożył Pan Antoni Józwiowicz (raport bieżący 18/2018).

- W dniu 4 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę, zgodnie z którą tymczasowo powierzyła ona Panu Przemysławowi Janiszewskiemu pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu (raport bieżący 19/2018).
- W dniu 9 kwietnia 2018 roku Zarząd Emitenta poinformował, że w związku z raportem bieżącym nr 14/2018 z dnia 4 kwietnia 2018 roku spółki ENERGA S.A. i raportem bieżącym nr 17/2018 z dnia 4 kwietnia 2018 roku spółki ENEA S.A. w przedmiocie rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pt. „Budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW”, zakończone zostały dodatkowe analizy związane z wykazywanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poziomem wartości firmy z konsolidacji alokowanej do segmentu operacyjnego energetyka („Wartość Firmy”). Wyniki dodatkowych testów przeprowadzonych przez Emitenta wskazują na utratę Wartości Firmy w wysokości około 191,5 mln złotych. W związku z powyższym stosowny odpis aktualizacyjny Wartości Firmy zostanie uwzględniony w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok.

Grupa Kapitałowa Polimex-Mostostal
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tys. zł)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
12.04.2018	Przemysław Janiszewski	p.o. Prezesa Zarządu	
12.04.2018	Maciej Korniluk	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
12.04.2018	Sławomir Czech	Dyrektor Finansowy/ Główny Księgowy	